A°. 1875 VIERDE JAARGANG. N°. 1084

DE STANDAARD.

Vrijdag 8 October.

Prijs per kwartaal zonder het Zondagsblad: Voor Amsterdam ƒ 2,50. — Franco per post ƒ 2,90. Enkele Nummers 5 Cent aan het Bureel.

BUREEL: Nieuwendijk 67, Amsterdam. Directeur-Uitgever J. H. KRUYT.

Advertentiën: van 1 tot 6 regels 90 Cent; iedere regel daarboven 15 Cent; Aanvragen of vermelding van liefdegaven 10 Cent per regel.

De Joden onder de Christen-natiën.

I.

Bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer pleegt de toongevende partij te Amsterdam steeds *een Jood* onder haar candidaten op te nemen. Of de Conservatieven dan wel de Liberalen het orgel trapten, maakte geen verschil. Zonder een Jood onder de candidaten, dorst men geen biljet bij de kiezers rondzenden.

Practisch juichen we dit toe. Ook o. i. behoort het Joodsche breukdeel van onze bevolking een tolk voor haar wenschen en gevoelens in 's Lands raadzaal te hebben. Slechts zouden we wenschen te vernemen, hoe de toongevende partij haar handelwijze *theoretisch* verdedigt.

Ze kan niet zeggen: »Amsterdam vaardigt zes leden af; een zesde deel der bevolking is Joodsch; derhalve verdeelen we onzen politieken invloed pondspondsgewijze over de gezindheden."

Ze kan dit niet om driërlei reden:

1°. bedraagt de Joodsche bevolking te Amsterdam op verre na *geen* zesde deel der inwoners.

2°. is het cijfer der Roomschen te Amsterdam meer dan het dubbele van dat der Joden, en toch denkt men er niet aan, naast den Jood *een Roomsche* onder zijn candidaten op te nemen;

en 3°. verdeeling van politieken invloed *naar de gezindheden* druischt lijnrecht in tegen het Liberalistisch systeem.

Evenmin mag men aannemen, dat deze constante Joodsche candidatuur haar oorsprong aan berekening zou te danken hebben. Te zeggen, of ook maar te vermoeden zelfs, dat deze candidatuur een uitgeworpen aas zou zijn om de stemmen der Joodsche kiezers te winnen, zou beleedigend zijn. Zoolang geen bewijs voor het tegendeel geleverd is, dient aangenomen, dat de keuze der candidaten bepaald wordt door het beginsel der Kiesvereeniging.

De bewering ten slotte, als zou de gave der *Staatsmanswijsheid* in verhoogde evenredigheid bij de Joodsche Juristen huizen, gaat evenmin op; want 1°. aan *de balie* mogen de Joden hun sporen verdiend hebben, niet aan *het roer van Staat;* en 2°. deze omstandigheid zou wel verklaren dat men Joden, maar niet dat men constant een Jood *te Amsterdam* koos.

We aarzelen dan ook geen oogenblik, bij de stellers dezer Joodsche candidatuur dézen gedachtengang aan te nemen: »De vrij aanzienlijke Joodsche bevolking van ons land dient wel een eigen vertegenwoordiger in onze Staten-Generaal te hebben. De Joden zelven stellen hier prijs op. Ons komt het billijk voor. Schier niemand die er in beginsel tegen is. En als er dan een Jood naar de Kamer zal gaan, wie voelt dan niet dat Amsterdam, met zijn dertig duizend Joden, het naast aan zijn afvaardiging toe is."

Het komt ons voor, dat men door deze en geen andere overweging geleid is bij het stellen der candidatuur van een Joodsch afgevaardigde; — dat de kiezers uit geen andere beweegreden dat denkbeeld gesteund hebben; en dat de heer Mr. Godefroy, zoo dikwijls de Joodsche naam in de Tweede Kamer in het debat kwam, zelf zijn positie nooit anders heeft begrepen.

En toch, wie ziet niet in, dat deze gedachtengang een anomalie in ons Staatsrecht, een afwijking van het Liberalistisch Staatsrecht, verzaking van een hoog geloofd beginsel is?

Naar den eisch van ons »stellig Staatsrecht" vertegenwoordigen de Staten-Generaal niet een gewest, niet een stad of dorp, niet een district, maar *geheel het Nederlandsche volk.*

Onze Grondwet beveelt het zoo.

De gezaghebbende Staatslieden uit de school der Revolutie hebben het steeds zoo geëischt.

Onder de eerste beginselen van onze hedendaagsche staatkundige wijsheid, is ook deze »phrase" in den burger-Catechismus opgenomen.

Er bestaat geen vertegenwoordiging van de *deelen.*

Veel minder een vertegenwoordiging van *belangen.*

Natuurlijk volstrekt niet van *rechten,* die uit »de souvereiniteit in eigen kring" voortvloeien.

De »volksgeheelheid in het klein" voor te stellen, ziedaar de leidende gedachte, die de samenstelling van onze Staten-Generaal beheerscht.

De strijd bij de stembus tusschen de politieke partijen is hiermeê niet in tegenspraak.

Staatkundige partijen zouden in »staatsgevaarlijke" clubs ontaarden, indien ze eischten, dat hun geestverwanten in de Tweede Kamer hun parti-genooten en niet heel het volk zouden vertegenwoordigen.

Factie, niet *partij,* is de naam voor elke groep in den lande, wier staatkundig stelsel niet de belangen van het geheel omvat; en recht van bestaan in den constitutioneelen Staat hebben de partijen juist slechts uit dien hoofde, wijl elk van deze staat in de overtuiging, dat een Regeeringsbeleid overeenkomstig haar wenschen voor *alle* belanghebbenden, d. i. voor geheel de natie, duurzaam, den, vergelijkenderwijs, besten toestand zou opleveren.

Deze ernstige waarheid verliest b.v. de anti-revolutionaire partij uit het oog, voor zooveel ze in sommige van haar min nadenkende volgelingen een schoolstelsel wenscht aan te bevelen, waarbij uitsluitend op de belangen der Christelijke school, en niet op de school voor heel het volk gerekend is. En evenzeer wordt deze elementaire staatkundige gedachte verzaakt door een ieder, die, uit vrees voor Rome, een politiek stelsel verdedigt, waaruit voor onze Roomsche landgenooten een *onmogelijken* toestand zou geboren worden.

Exclusivisme mag zoo min als zelfzucht in het staatkundig overleg der partijen den toon aangeven.

»Uit uw *beginsel,* maar ten bate van *heel uw volk!*" moet het standpunt zijn, waarop ge u bij de verdediging van uw stelsel plaatst.

Elk ander uitgangspunt is in strijd met onze Grondwet.

Leden der Staten-Generaal, die zich op een tegenovergesteld standpunt plaatsen, zouden aan schending dier Grondwet schuldig staan.

Dat men, onder voorbehoud van dit algemeene gezichtspunt, óók voor belangen van meer *specialen* aard in de bres springt en als Roomsche voor zijn Kerk, als Jood voor zijn volksgenooten, of als Christen voor zijn Heer opkomt, mag, naar den regel dat »de natuur boven de leer gaat," wel niet met de Grondwet in de hand gewraakt worden, maar zelfs hiervan moet volgehouden, dat het *niet* in haar kader past.

Een afzonderlijke repraesentatie van de in Nederland wonende Joden komt ons dus ook voor, de vermenging van het bestaande systeem met uitvloeisel's uit een geheel ander stelsel te zijn: verwarring van het *corporatieve* met het *atomistische* Staatsrecht.

Immers, op wat grond oordeelt men, dat de billijkheid het afvaardigen van een Joodsch Kamerlid eischt?

Toch niet wijl ze een *anderen godsdienst* belijden dan de Nederlanders van Germaanschen oorsprong.

Dan toch zou bij die afvaardiging allereerst en allermeest op de Joodsche orthodoxie van den candidaat te letten zijn en zou slechts zulk een Jood in aanmerking kunnen komen, die met hart en ziel het *Credo* aanhing, waardoor de Joodsche godsdienst zich van anderen *onderscheidt.* De nieuwere richting, die een deel der Joden ontrouw heeft gemaakt aan de belijdenis hunner vaderen, komt bijna geheel met de nieuwere richting onder de modernen overeen, en zou derhalve het motief van een *eigen godsdienstige belijdenis* geheel doen vervallen.

Het kan evenmin zijn, omdat ze een *afzonderlijk godsdienstig genootschap* vormen.

Dit toch doen ook de Christelijke Gereformeerden, ook de Lutherschen, ook de Doopsgezinden. Wat reden zou zich denken laten om aan de 100,000 Afgescheidenen, aan de 80,000 Lutherschen, of ook aan de 50,000 Doopsgezinden een gunst te onthouden, die men aan de 70,000 Joden toestond?

Dat een deel der *Joodsche* bevolking over zeer machtigen geldelijken invloed beschikt, kan al even weinig gelden.

Immers, daargelaten dat geldelijke invloed reeds door den *Census* werkt en in de Eerste Kamer zijn tenten heeft opgeslagen, zouden we dan vragen willen: Waarom wel de rijke *Joden* en niet de rijke *Mennonieten* met een afgevaardigde *als zoodanig* begiftigd? Of oordeelt men niet met ons, dat bij deze groep onzer landslieden bedeeldheid met het aardsche goed nog sterker regel is dan bij Israël?

Zal men dan wijzen op hun herkomst, op hun afstamming van een ander volk, op het verschil van nationaliteit, dat oorspronkelijk tusschen hen en de overige Nederlanders bestaat?

Ons dunkt, dan gaat men den goeden weg op, maar is er nog niet.

Zonder meer och geldt datzelfde nog van twee andere, niet minder talrijke, groepen onder ons volk: De *Refugiés* en de *Duitschers.*

De *Refugiés* zijn in niet minder getale dan de Joden uit den vreemde tot ons overgekomen; ook zij behooren niet tot den Germaanschen stam; hun taal was een andere dan de onze; ze waren van een gansche andere rationaliteit. Bovendien, wat afstand niet tusschen den bewegelijken Franschman en den zwaarmoedigen bewoner van onze polders!

Ten deele geldt hetzelfde van de *Duitschers,* die zeker ten getale van een honderdduizend zich van lieverleê in ons land mettertwoon gevestigd hebben. Ze hadden meestal een anderen godsdienst dan de hier meest beledene. Waren uit den vreemde herkomstig. Spraken hun eigen taal. Hadden een andere nationaliteit als de onze. Aan kapitalisten ontbrak het hun niet.

En toch, wien kwam of komt het in den zin, een Franschman of Duitscher als zoodanig naar ons Parlement te willen zenden?

Er moest derhalve in den Jood nog iets eigenaardigs zijn, dat geen der andere kerkelijke of nationale groepen met hem gemeen hebben, en dat voor hem een eigen tolk in 's Lands raadzaal wenschelijk doet zijn.

Dit eigenaardige nu, en zie hier waarop we komen wilden, is de nationale afzondering waarin de Jood zich, als vormde hij een eigen caste, opsluit.

De Joden wonen langer te Amsterdam dan de Refugiés of de Duitschers, en toch heeft de Jood nog zijn type bewaard, terwijl de familie van den refugié of den Duitscher, die voor een eeuw herwaarts kwam, geheel door het Nederlandsche element geassimileerd is.

Er moet een oorzaak zijn, dat de Joden hun eigenaardige positie handhaafden; handhaafden ondanks hun kleine, minime minderheid; handhaafden in weerwil van de offers, die dit particularisme hun oplegde; ja, handhaafden ten spijt van den machtigen assimilatiegeest, die vooral sinds 1789 werkte.

Dat zulk een oorzaak aanwezig is, *erkennen* onze hedendaagsche Staatslieden in hun *Joodsche candidatuur* te Amsterdam, en *ontkennen* diezelfde geleerden in *hun stelsel.*

Geen verschil tusschen den Nederlander die *gedoopt* en den Nederlander die *besneden* is, heet het in de theorie.

Wel verschil, antwoordt men in de practijk.

Wat is juist?

Buitenland.

Engeland. De Prins van Wales zal aanstaanden Maandag zijn reis naar Britsch-Indië aanvaarden.

— Te Stoke-on-Trent is eergisteren het kerkelijk congres geopend, onder presidium van den Bisschop van Lichfield. De toevloed van belangstellenden is zeer groot. Den eersten dag werden 1800 toegangsbewijzen verkocht.

— De *Times* ontving een telegram van zijn correspondent te Shangay, waarin gezegd wordt dat het Chinesche gouvernement in de *Pekin Gazette* een decreet heeft medegedeeld, waarbij aan de gezanten der vreemde mogendheden het recht wordt verleend, om direct met de hoofden van de departementen van Staat te onderhandelen. Deze concessie, zegt het Cityblad, bewijst ten minste dat het keizerlijk bewind er prijs op stelt, om met Engeland in vriendschappelijke verhouding te zijn.

— Op het raadhuis te Glasgow is onder voorzitterschap van graaf Galloway eergisteren druk bezochte volksvergadering gehouden tegen het Ultramontanisme.

In een schrijven aan deze vergadering gericht, zegt de heer Gladstone: dat hij het openbaar optreden tegen de machtsoverschrijding der pauselijke Curie met te meer genoegen ontwaarde, omdat dit streven der Curie door de groote meerderheid der Katholieke geestelijkheid werd onderstund. Hij hoopte, dat desniettegenstaande een groot aantal Katholieken zou opkomen tegen handelingen, welke zij niet anders dan kunnen afkeuren, en het zou hem zeer verheugen indien de tegenwoordige bijeenkomst er toe mocht leiden, om de opmerkzaamheid der Katholieken te vestigen op de billijke aanspraken, welke hun door hunne medeburgers werden gedaan.

De graaf van Galloway verklaarde hierop dat de tegenwoordige vergadering geene verongelijking der Katholieken beoogde, maar dat het doel alleen was om te protesteeren tegen de machtsoverschrijding en onverdraagzaamheid der Roomsch-katholieke Kerk; de vergadering wenschte te doen uitkomen, dat zij onwrikbaar blijft vasthouden aan de grondbeginselen der burgerlijke en godsdienstige vrijheid; luide wenschte zij te verkondigen, dat men God als het geestelijk, de Koningin als het wereldlijk opperhoofd erkent. Zij wilde eindelijk opkomen tegen grondbeginselen, gelijk de pauselijke nuntius onlangs trachtte aan Spanje op te dringen.

Na eenige redevoeringen, o. a. van de heeren Chambers, Newdsgate en dr. Thamson, welke laatstgenoemde wees op den strijd, in Duitschland voor de godsdienstvrijheid gevoerd, werden de bekende resolutien tegen de Vaticaansche besluiten en de machtsoverschrijding van het Pausdom, met eenparige stemmen aangenomen.

België. De Brusselsche correspondent van de *Indépendance* zegt, dat de godsdienstige onverdraagzaamheid in België toeneemt. Onlangs stierf te Gent de heer Hepmann, die een vierde van zijn vermogen vermaakte aan de Protestantsche armen der stad. Aangezien het Protestantsche Consistorie niet rechtens is geconstitueerd, hebben de gemeente- en provinciale Raden geweigerd het legaat te aanvaarden. De quaestie moet door het Ministerie worden beslist. Meermalen geschiedde het, dat dergelijke legaten aan Roomsch-Katholieke kerspelen werden vermaakt en, ofschoon zij evenmin wettig waren erkend, werd nimmer door de autoriteit eenig bezwaar gemaakt om ze te aanvaarden. De Ultramontaansche pers brengt hulde en lof voor deze flinke houding, maar maakt van laatstgenoemd feit geen gewag.

— De *Times* bevat eene zeer uitvoerigen brief uit Brussel, waarin het Belgische gevangenisstelsel wordt omschreven. De correspondent komt tot de volgende conclusie:

»Over het geheel genomen, hebben we reden te zeden te zijn met ons stelsel, dat, in sommige opzichten verbeterd, voor geen ander stelsel behoeft onder te doen. De Belgen hebben voorwaar in deze alle redenen van tevredenheid."

Zweden. Behalve in de zuidelijke streken des Lands, zijn bij de Districtsraden de verkiezingen voor den Rijksdag afgeloopen. De uitslag is niet naar genoegen der boerenpartij. Naar berekening, zal zij in de Eerste Kamer eenige stemmen winnen, maar in de Tweede eenige verliezen, zoodat bij de gemeenschappelijke stemmingen der beide Kamers de gematigd liberale partij de meerderheid behoudt.

Ecuador. Aan de *Times* wordt gemeld, dat Garcia Moreno, president der republiek, vermoord is geworden door de leden van een geheim genootschap, dat zijne vertakkingen heeft over geheel Zuid-Amerika en zelfs in Europa. Bij het lot werd beslist wie den moord zou plegen. Aan een der medeplichtigen, een officier, die na den moord gearresteerd werd, werd medegegedeeld door den president van den krijgsraad, dat zijn leven zou gespaard worden indien hij de namen der medeplichtigen wilde noemen. »Mijn leven," antwoordde hij, »zou geen waarde hebben. Want indien gij mij spaardet, zouden mijne medebondgenooten mij afmaken. En ik ben liever gefusilleerd, dan dat ik sterf door dolksteken."

DE FEESTEN TER EERE VAN „HENDRIK DEN GOEDE."

II.

Maakten we gisteren gewag van de groote geestdrift die heel de bevolking van het groothertogdom bezielt, heden bleek op nieuw hoe zeer bemind de stadhouder is. Ten bewijze onder anderen het adres van de Kamer van Volksvertegenwoordigers aan hem gericht. Het luidt als volgt:

«Monseigneur!

«'t Is een jaar geleden; dat de Vertegenwoordigers van Luxemburg zich naar Amsterdam begaven, om den welbeminden Souverein, ter gelegenheid van zijne vijf-en-twintigjarige regeering, geluk te wenschen.

«Ure — zeiden zij hem toen — onder al de bewijzen van grootmoedige zorg, die Uwe Majesteit aan het Groothertogdom gegeven heeft, is er geen schitterender dan het vertrouwen, dat Zij ten allen tijde gesteld heeft in Z. K. H. Prins Hendrik, Haren doorluchtigen broeder, die gedurende meer dan twintig jaren met al de kracht van zijn edel hart is werkzaam geweest voor het geluk van ons dierbaar Vaderland."

«Die woorden worden thans door het Land met warmte herhaald.

«De 5de Februari 1850 was een gelukkige dag voor het Groothertogdom. Z. M. kon het lot van eene bevolking, die hij lief heeft niet aan betere handen toevertrouwen.

«Den dag, waarop Gij voor de eerste maal den voet op Luxemburgsch grondgebied hebt gezet, hebt Gij het Groothertogdom tot uw Vaderland, het Vaderland uws harten, gemaakt. En gedurende door vijf-en-twintig jaren hebt Gij geen oogenblik opgehouden bij den Koning de trouwe tolk van de gevoelens des Lands, bij ons de beproefde Vertegenwoordiger van onzen Souverein te zijn.

«Uit Uwe diepe gehechtheid aan het Groothertogdom hebt gij de overtuiging geput, dat Luxemburg een voorspoedige toekomst tegemoet gaat; die overtuiging was onwrikbaar; zij maakte uwe kracht uit in de oogenblikken van gevaar.

»Uwe Koninklijke Hoogheid kan bij de herinnering aan de in ons midden doorgebrachte vijf-en-twintig jaren met trots op den door u betreden weg van eer en plicht terugzien. De vrucht van al die jaren van toewijding openbaart zich in den zedelijken en stoffelijken vooruitgang des Lands. In de historie van het Groot-hertogdom is geen schooner bladzijde dan dit tijdperk van voorspoed.

»Op den huidigen dag van vreugde en geluk wekt de nagedachtenis van een geliefde Prinses een droevige gedachte, een smartelijke herinnering in ons op. Ach, dat het ons niet gegund is, Monseigneur, de gezellin van Uwe gelukkige dagen, die vele jaren Uwe edelmoedige pogingen ondersteunde en die weldaden rondom Haar verspreidde, thans aan Uwe zijde te zien! Heeft het de Goddelijke Voorzienigheid niet behaagd Haar aan deze feesten te doen deelnemen, een troost is het voor U, hare nagedachtenis zoo vereerd, zoo geliefd te zien.

»Gedoog, Monseigneur, dat wij u, uit naam des Lands, een allegorisch beeld aanbieden, dat van Uwen kant eene herinnering zal zijn aan een gelukkigen dag, van onze zijde een flauw bewijs onzer diepe erkentelijkheid. Het zal U aan het gewichtigst feit der laatste vijf-en-twintig jaren herinneren, — het feit namelijk, dat door den wil des Konings en door Uwe trouwe medewerking het Groot-hertogdom tot onzijdig Land is verklaard. Van dàt oogenblik dagteekent zijne wezenlijke autonomie.

»Toen Uwe Koninklijke Hoogheid den eed op 's Lands Grondwet aflegdet, voegdet Gij er bij, dat Uwe tegenwoordigheid in ons midden een waarborg zou zijn voor het behoud onzer instellingen en voor de bevestiging onzer nationaliteit.

»Deze verzekering is eene schitterende waarheid geworden.

»Onze vrijheid en onze onafhankelijkheid werden bevestigd, en het Land zal nooit vergeten, dat in de ure des gevaars Prins Hendrik altoos de eerste is geweest op de bres, strijdende met eene bewondereaswaardige energie voor het goed recht van het Groothertogdom.

»Dat de ontmantelde en verfraaide hoofdstad, evenals dit standbeeld, altijd bloemen voor uwe voeten uitstrooie! Dat de aanzienlijke kantons en plaatsen, gelijk deze wapenschilden die het marmeren blok omstrengelen, zich altijd in onwrikbare gehechtheid rondom het Huis van Oranje scharen! Dat deze Genius, rustende op het Koninklijk wapen, den Genius van het Vaderland vertegenwoordige en de fakkel van den vooruitgang en de vrijheid schitterend doe lichten!

»De innige wensch, dien wij, Monseigneur, koesteren en dien wij zoo gelukkig zijn in dit plechtig oogenblik te kunnen uitspreken, is, dat de

Almachtige nog eene reeks van jaren onzen goeden en geliefden Prins Hendrik beware."

Een adres van den Raad van State ademde gelijken geest, zooals blijkt uit het slot:

»Uwe Koninklijke Hoogheid smaakt de voldoening, dat Uwe pogingen met den besten uitslag bekroond zijn: de onafhankelijkheid van het Groothertogdom is verzekerd; onze bevolking geniet alle voordeelen, die een goed geordende Staat vermag te geven; elke dag is voor haar eene schrede verder op den weg des vooruitgangs; rustig en tevreden met haar lot geeft zij U schitterende bewijzen harer genegenheid en erkentelijkheid bij het 25-jarig feest van Uw Stadhouderschap. Het denkbeeld om deze feestdagen plechtig te vieren, is van het nationaal gevoel uitgegaan.

»De Raad van State sluit zich hartelijk bij al die bewijzen aan en wenscht vurig dat Uwe Koninklijke Hoogheid nog langen tijd de waardigheid moge vervullen, die de Koning, in Zijne welwillendheid jegens het Groothertogdom, U toevertrouwd heeft."

Het banket, den jubelaris door de Kamer aangeboden was zeer luisterrijk. De hartelijkste toon kruidden de spijzen van Sapin.

Des avonds was de geheele stad verlicht, terwijl op de Place Guillaume een volksconcert werd gegeven.

De *Economist* zegt, dat de *Hamburger Bank* na 257 jaren zelfstandig en met voordeel te zijn werkzaam geweest, thans een branche is geworden van de Duitsche Rijksbank.

— Het boekje van Henri Havard, »de doode stede aan de Zuiderzee," is in het Engelsch vertaald door Miss Wood. De vertaling ziet bij de uitgevers Richard Bentley & Sons te Londen het licht.

— Een van de redacteuren van de *Graphic*, de heer Sydney Hall, zal op speciale uitnoodiging van hoogerhand den prins van Wales op zijn reis naar Indië vergezellen. Van wege de redactie worden bovendien twee teekenaars uitgezonden.

— Volgens *Stummers Ingenieur* heeft Cécil, een Fransch ingenieur, de ongetwijfeld zeer belangrijke uitvinding gedaan om graan zonder het te malen tot het bakken van brood geschikt te maken, en wel door het buitenste huidje der rijze van de korrel te scheiden, dat alleen de beste bestanddeelen behouden blijven. Deze methode is door het ministerie van Oorlog in Frankrijk onderzocht, hetgeen haren invoer bij het Fransche leger ten gevolge zal hebben. Door het pellen ontstaat een verlies aan de voedzaamste stoffen van slechts 4 à 5 pc., terwijl bij het malen ongeveer 20 pc. verloren gaan. Uit meel verkrijgt men ongeveer 112 pc. brood, terwijl bij de methode van Cécil 100 kilo graan 140 à 150 kilo brood leveren, dus p. m. 30 pc. meer dan vroeger. De voordeelen dezer handelwijze bestaan in besparing van tijd, van grondstof en der kosten van het malen, alsmede in het verkrijgen van een voedzamer brood.

Cécils handelwijze van broodbereiding bestaat hierin: Nadat men de korrels met water behoorlijk gezuiverd heeft en daardoor te gelijker tijd de loose korrels verwijderd zijn, worden zij, door middel van een van binnen ruwen, draaienden cilinder gepeld. De gepelde korrels worden vervolgens gedurende 6 à 8 uren in een dun zuurdeeg bij 25° Celsius geweekt, door walzen gekneusd en in deeg omgewerkt. Dit deeg wordt daarna, als gewoonlijk, onder bijvoeging van zout en water tot brood gebakken.

Binnenland.

AMSTERDAM, 7 October.

Gisteren in den laten namiddag hield de Tweede Kamer eene korte zitting. Daarin kwamen in een vijftal wetsontwerpen, als:

1. tot goedkeuring van het verdrag betreffende de Suikerbelasting tusschen Nederland, België, Frankrijk en Engeland;

2. tot goedkeuring eener overeenkomst met de gemeente Kampen betreffende den verkoop van aanwassen;

3. tot vaststelling der begrooting voor de voltooiing van het vestingstelsel voor 1876.

4. tot wijziging en verhooging der Indische begrooting voor 1874;

en 5. tot bekrachting van den verkoop van grond aan de gemeente Delfshaven.

Onder de ingekomen adressen behoorde dat van den heer De Rochemont, thans op gezegeld papier, met een brief aan den Voorzitter, waarin hij dezen verzoekt hem recht te doen wedervaren ter zake van uitdrukkingen, door de heeren Fransen van de Putte en Fabius omtrent hem en zijn boek »Loudon en Atjsin" in 's lands vergaderzaal gebezigd.

De Voorzitter bleef van oordeel dat dit adres in strijd is met den geest, niet met de letter van art. 92 der Grondwet en stelde dus weder voor, dit adres ter zijde te leggen.

Over dit voorstel zal echter later worden beslist, nadat de stukken zelf zullen zijn gedrukt en rondgedeeld.

Voorts werd medegedeeld dat benoemd zijn tot rapporteurs:

voor hoofdstuk IV der Staatsbegrooting, de heeren: Wintgens, Gratama, Van Rappard, Kappeyne en Zijlker;

Voor hoofdstuk V, de heeren: Van den Berch van Heemstede, Smidt, Tak, Geertsema en Mees;

voor hoofdstuk VI, de heeren: De Casembroot, Rombach, Nierstrasz, Stieltjes en Fabius;

voor hoofdstukken VII A, X en de wet op de middelen, de heeren Lenting, Sandberg, Tak, Messchert van Vollenhoven en De Roo;

voor hoofdstuk VII B, de heeren: Lenting, Blussé, De Jong, Vening Meinesz en de Bruyn Kops;

voor hoofdstuk VIII, de heeren: De Casembroot, Heydenrijck, Nierstrasz, Stieltjes en De Roo;

en voor hoofdstuk IX, de heeren Lenting, Mackay, Nierstrasz, Insinger en van Kerkwijk.

Door den heer Luijben werd namens de commissie tot onderzoek der geloofsbrieven van den heer van Heemstra gerapporteerd, dat de minderheid der commissie voorstelt dezen heer niet als lid der Kamer toe te laten, op grond dat hij niet de volstrekte meerderheid van stemmen bij de verkiezing heeft bekomen, erwijl de meerderheid der commissie wèl tot zijne toelating adviseert.

Het rapport zal worden gedrukt en over de conclusie zal a. s. Dinsdag te 11 uren worden beraadslaagd.

Maandag ten 1 ure is het voorstel van den heer Viruly tot aanvulling van het Reglement van Orde aan de orde gesteld en Woensdag te 11 uren zullen de drie wetsontwerpen van rechterlijken aard, waaronder tot opheffing der bestaande provinciale gerechtshoven enz. worden behandeld.

Het bij de Tweede Kamer ingekomen wetsontwerp tot intrekking van het keizerlijk decreet van 30 Dec. 1809, concernant les fabriques, strekt tevens tot afschaffing voor zooverre zij nog van kracht zijn, der wetten, besluiten en bepalingen van Franschen oorsprong, die tot het beheer der kerkfabrieken betrekking hebben.

Nadat in de Memorie van Toelichting de geschiedenis der wording en der werking van het decreet van 30 Dec. 1809 is medegedeeld, wordt daarin de vraag nagegaan of nadat bij art. 14 der wet van 10 Sept. 1853 (St bl. No. 102) de wet van 18 Germinal jaar X en alle andere met eerstgenoemde wet strijdige bepalingen zijn afgeschaft, het genoemde decreet niet onder de afschaffing is begrepen. Hoe men ook over die vraag denke, zegt de Memorie, zeker is het, dat de *feitelijke* toestand in die gemeenten waar kerkfabrieken bestaan, niet kan worden opgeheven buiten tusschenkomst der wetgevende macht. Het ontwerp thans aangeboden, heeft die strekking.

Bij het afschaffen van het decreet van 1809 moeten de kerkfabrieken vervangen worden door in den boezem van het kerkgenootschap samengestelde besturen, die zich te gedragen zullen hebben naar zoodanige kerkelijke reglementen, als ten gevolge der bestaande vrijheid, door het bevoegd kerkelijk gezag goedgekeurd en ter bloote kennisneming aan de Regeering medegedeeld zullen worden.

Met de intrekking van 't decreet vervallen ook de verplichtingen, bij sommige artikelen daarvan opgelegd aan de gemeente- en provinciale besturen, om in bepaalde gevallen, in uitgaven ten behoeve van den openbaren eeredienst te voorzien. Om voor het verlies dezer zoogenaamde subsidiën van Staatswege aan de Roomsch Katholieken schadeloosstelling te verleenen, daartoe bestaat geen grond, naar de Regeering betoogt, daar het doel van den maatregel niet was om het kerkgenootschap inkomsten te verstrekken, maar om aanschamen, door het openbaar gezag ingesteld, de middelen te verschaffen om de hun opgedragen taak te vervullen. De intrekking zal gepaard gaan met een zedelijk voordeel, het genot namelijk van gelijke vrijheid als aan de kerkelijke gemeenten en hare besturen in de andere gewesten dezer Rijk is verzekerd.

Alzoo voortaan, na de afschaffing van het decreet, geene besnoeiing meer van wege de burgerlijke autoriteiten noch ook van den Staat in het stoffelijk beheer der kerkfabrieken, geene inzage of beoordeeling meer van hare inkomsten en uitgaven, geene beslissingen meer in zuiver kerkelijk beheer door het wereldlijk gezag; in één woord voortaan een schrede nader tot vrijheid en onafhankelijkheid voor de kerkelijke gemeenten en hare, in den boezem van het kerkgenootschap in te stellen kerkbesturen zonder inmenging van buiten.

Ten einde zooveel mogelijk nadeelige schokken te voorkomen bij het opheffen van het decreet dat meer dan 60 jaren heeft bestaan, is eene overgangsbepaling bij art. 4 voorgesteld, luidende: »Overal, waar krachtens § 2 van art. 92 van het decreet van den 30sten December 1809 de burgerlijke gemeenten eene haar toebehoorende pastorij of eene woning aan de daarop aanspraak hebbende geestelijken verstrekken, worden die gebouwen nog gedurende tien jaren na den in art. 1 aangeduiden dag, op den tot hiertoe gebruikelijken voet, ter beschikking van die belanghebbenden gelaten.

»De gemeenten kunnen zich van den last, voor haar uit deze bepaling voortspruitende, ontslaan door afstand van de pastorij of woning.

»De geldelijke vergoeding, in enkele gemeenten krachtens § 2 van voormeld art. 92 verstrekt, voor gemis van pastorij of woning, wordt mede nog gedurende het hierboven aangeduide tienjarig tijdvak, op den tot hiertoe gebruikelijken voet gekweten, tenzij de belanghebbenden zich intusschen met elkander verstaan over den afkoop dezer vergoeding gedurende dat tijdvak."

De intrekking van 't decreet van 1809, zoomede de buiten werking stelling van dat van 5 Mei 1806 relatif au logement des ministres du culte protestant et à l'entretien des temples, zal volgens 't ontwerp geschieden op den eersten Januari na de afkondiging der wet.

De luitenant ter zee der 2de klasse J. J. de Bruyne, laatst behoord hebbende tot de rol van Zr. Ms. schroefstoomschip *Kijkduin*, in West-Indië, en van daar den 29sten September jl. in Nederland teruggekeerd, is met dat tijdstip op non-activiteit gesteld.

De luitenant ter zee der 2de klasse E. Kempe, laatst behoord hebbende tot het eskader in Oost-Indië, en van daar den 30sten September jl. in Nederland teruggekeerd, is met dat tijdstip op non-activiteit gesteld.

De officier van gezondheid der 2de klasse Y. Bakker, behoorende tot de rol van Zr. Ms. wachtschip te Willemsoord en gedetacheerd aan boord van Zr. Ms. instructievaartuig *Ternate*, wordt met den 11den dezer overgeplaatst aan boord van Zr. Ms. schroefstoomschip *Prinses Maria*.

Bij beschikking van den Minister van Financiën is bepaald, dat de navolgende ambtenaren bij den dienst der posterijen hunne functiën zullen uitoefenen als volgt, te weten: de commies der 2de klasse E. Wüppermann ten postkantore te Amsterdam; de commies der 2de klasse J. H. de Boer op het spoorweg-postkantoor Amsterdam-Emmmerik-Bentheim.

---

* Door de Regeering is aan de Tweede Kamer ingezonden een uitvoerige Memorie van Antwoord op het afdeelingsverslag omtrent het wetsontwerp tot aanleg van Staatsspoorwegen.

Bij dit antwoord is een gewijzigd wetsontwerp gevoegd, waarin de aanwijzing van Zaandam voor het uitgangspunt van den spoorweg in Noord-Holland vervangen is door de meer algemeene: »de Zaanstreek" en verder nog de aanleg wordt voorgesteld van de lijnen van Schiedam langs Vlaardingen naar Maassluis; van Breda langs Oosterhout en Waalwijk naar 's-Hertogenbosch, en van Groningen naar Delfzijl, deze laatste echter onder voorbehoud dat de concessie op 30 Sept. 1873 aan S. baron van Heemstra, E. J. J. Kuinders en D. S. A. Docen verleend voor den aanleg van eenige buurtspoorwegen in de provincie Groningen mocht komen te vervallen.

Door deze bijvoeging zullen de geraamde uitgaven voor de uitbreiding van het spoorwegnet met $7\frac{1}{2}$ millioen gulden toenemen en de geheele som dus *f* 43.500,000 bedragen.

De Memorie zelve vangt aan met eene wederlegging van de ongunstige beoordeeling, door eenige leden gemaakt van de opeenvolgende werkzaamheden der Regeering in de zaak van den spoorwegaanleg. Voor de indiening van het tegenwoordig wetsontwerp bestond voldoende grond, nu de Regeering voldoende zekerheid had omtrent de exploitatie der aan te leggen lijnen. Het is nooit hare meening geweest, dat zij zich door overeenkomst met de ondernemers van exploitatie moest of zelfs mocht binden ten aanzien van de keuze der nieuwe wegen, van Staatswege te bouwen, maar zij wilde zich niet bij wet, als 't ware, vast leggen aan de verplichting tot aanbouw zonder gegrond vooruitzicht op een exploitant. De afzonderlijke einden spoorweg, die nu worden verlangd, eigenen zich niet tot eene zelfstandige Staatsexploitatie.

Zich onthoudende van alle beoordeeling van het voorstel-Kappeijne c. s., meent de Regeering toch in antwoord op de vraag: »in welk opzicht door dat voorstel schade is toegebracht aan de afdoening der Regeeringszaak?" te moeten verklaren dat dit voorstel die taak moeielijker maakte dan zij reeds was: 1. wegens de uitgebreidheid van het plan dat men op ééns wilde ten uitvoer brengen en het daardoor overal opgewekte verlangen, om met den aanleg van nieuwe lijnen in alle deelen van het land gelijktijdig aan te vangen, zoodat het den schijn kreeg dat iedere plaats of plaatsje in Nederland slechts te vragen had, om eene spoorweglijn op Staatskosten te zijner behoefte declachtig te worden. 2. omdat door de mogelijkheid dat een zóó uitgebreid ontwerp, misschien nog wel gamplieerd, tot wet zoude worden verheven, de particuliere ondernemingen worden afgeschrikt door vrees voor overmatigen en ruineuse mededinging en 3. omdat bestuurders der bestaande diensten meer zwarigheid zagen in nieuwe verbintenissen voor het exploiteeren van eene onbepaalde hoeveelheid van Staatsspoorwegen. Dergelijke zwarigheden lossen zich op in hooge eischen.

Ten aanzien van het beginsel van staatsaanleg, van concessien en subsidien, zegt de Regeering dat deze zaak sedert lang is geprejudicieerd in den zin van een gemengd stelsel. Waar de particuliere ondernemingsgeest te kort schiet, moet de staat zich met de uitvoering belasten. Het is ongetwijfeld wenschelijk dat de particuliere nijverheid medewerke tot uitbreiding van het spoorwegnet, maar, tenzij gevestigde ondernemingen zich daarmede belasten, zoude het verkeerd zijn, te veel op aangevraagde concessien te vertrouwen, daar vele aanvragen niets zijn dan speculatiën.

Bij aanvrage om subsidie voor ondernemingen moet allereerst blijken of de belanghebbenden voldoende deelneming kunnen aantoonen (zooals voor den spoorweg Zutfen—Winterswijk). Waar de omstandigheden toelaten of verplichten dat met den aanleg van nieuwe lijnen nog wordt gewacht, zal ongetwijfeld ook nu nog de particuliere ondernemingsgeest veel kunnen tot stand brengen.

De keuze tusschen staatsexploitatie en exploitatie der particuliere ondernemingen, behoeft thans voor de Staatsspoorwegen niet te worden beslist. De wet van 3 Juli 1863 heeft dit ten voordeele der exploitatie door particuliere ondernemingen uitgemaakt. Over de lijnen reeds in exploitatie gegeven aan particuliere maatschappijen, kan in de eerste 20 jaren niet worden beschikt. Aan het exploiteeren door den staat van verspreide lijnen thans te maken, valt niet te denken.

De Regeering verdedigt zich voorts tegen 't verwijt van de sobere toelichting van 't ontwerp. In bijzonderheden kan toch eerst worden getreden bij de ontwerpen voor de onteigening en de bepaling der bij onderhoeden van de richting.

De Regeering heeft getracht van haar onzijdig standpunt eene keuze te doen van lijnen, waarmede de uitbreiding van 't spoorwegnet moet worden aangevangen, zooals zij meende dat die voor de tegenwoordige eischen van het spoorwegverkeer in ons land kon en moest worden gedaan.

Achtereenvolgens verdedigt de Regeering nu de door haar voorgestelde lijnen, terwijl zij verklaart voor 't oogenblik er zich toe te moeten bepalen van de lange lijst van spoorwegverbindingen door de afdeelingen aangegeven, nota te nemen tot leiddraad voor later. Intusschen heeft zij aan 't eenparig verlangen toegegeven tot opname alsnog in 't ontwerp van de drie hierboven genoemde nieuwe lijnen.

Wat eindelijk de financieele quaestie betreft, zegt de Regeering thans niet een financiëel plan te kunnen geven in dien zin, dat tevens de middelen worden aangewezen om de uitgaven te bestrijden.

Blijft de financieele toestand na 1876, gelijk die zich nu voordoet, dan schijnt er geen bezwaar in te zijn, voort te gaan op den weg sedert 1860 bewandeld en jaarlijks 8 à 10 millioen voor spoorwegen aan te vragen.

Of men voor de voltooiing dezer lijnen tot buitengewone financieele middelen de toevlucht zal moeten nemen, zal grootendeels afhangen van de vraag welke andere groote werken van openbaar nut men tevens wil uitvoeren en van den algeheelen financieelen toestand in volgende jaren. Mocht eene leening voor groote werken van openbaar nut onvermijdelijk blijken, de Regeering zou niet aarzelen daartoe het voorstel te doen.

Vogens het Dagblad, wordt er aan 's Rijks Munt een nieuwe stempel vervaardigd voor onze gouden tientjes.

Wij vernemen, dat eerstdaags de nieuwe houthaven aan de westzijde der stad ten dienste van den handel zal opengesteld worden.

---

* De tentoonstelling in het Park alhier is gedurende de week van 25 Sept.—2 October bezocht door 11,165 personen.

De sluiting der tentoonstelling is bepaald op 16 October e.k., waarna de trekking der prijzen in de aan de expositie verbonden verloting onmiddellijk zal aanvangen, en de trekkingslijsten algemeen verkrijgbaar gesteld worden.

GEMENGD NIEUWS.

* Tusschen Amsterdam en Weesp heeft gisteren in den laten avond een allertreurigst ongeluk plaats gehad, dat heden ochtend tegen vier uur hier in de stad is bekend geworden. Een gezelschap van zeven, sommigen zeggen van meer personen, wonende in de Pieter-Jacobstraat alhier, was gisteren ochtend in een open rijtuig met twee paarden naar Weesp gereden, om aldaar de paardenmarkt te bezoeken en de daarop volgende kermis bij te wonen. Dat plan werd uitgevoerd en omtreeks 10 uur 's avonds keerde het gezelschap, in vrij »opgewonden" toestand, van Weesp naar Amsterdam terug. Toen men nu ongeveer een half uur gereden had, is waarschijnlijk een der paarden geschrikt, en geraakte dientengevolge het rijtuig, met allen die er in zaten, in de Nieuwe Weespervaart. In hoeverre er pogingen tot redding zijn of konden worden aangewend is ons onbekend; maar dit is zeker, dat *zes personen* in het water den dood hebben gevonden, alleen de voerman moet gered zijn.

Heden morgen vroeg kwam te Amsterdam de droeve tijding aan, dat bij deze vreeselijke ramp het leven hebben verloren: twee zoons en een dochter van den stalhouder Hesselink; de vrouw en een zoontje van den kastelein Lubberts benevens Frans Zaar.

Een der paarden is gered.

— Te Berkenwoude werd op 3 Oct. de beroepen predikant J. A. Prins bevestigd door zijn vader J. J. Prins, hoogleeraar te Leiden, terwijl aan de plechtige handoplegging ook deelnam de grootvader, Isaac Prins, van Amsterdam, de 94-jarige nestor der Ned. Herv. predikanten. Vóór 73 jaren, op Pinksteren 1802, had deze, toen proponent, eene liefdebeurt vervuld te Berkenwoude, alwaar hij nu zijn kleinzoon kerkelijk mede-inzegende.

— In een herberg te Vinkshoop bij Coevorden, kregen Zondagavond [illegible] turfarbeiders twist, die, vooral door overmatig gebruik van sterken drank, zoo hoog liep, dat een daarvan met een zeer scherp voorwerp zulk een gevaarlijke wonde in de borst ontving, dat men voor zijn leven vreest, en de geneesheer, die de wond onderzocht, gelast heeft hem vooreerst niet te vervoeren. Een tweeden persoon is bijna de geheele neus gespleten, terwijl deze ook een gevaarlijke wonde in de zijde ontving. De politie doet ijverig onderzoek en heeft, naar men beweert, de dader reeds opgespoord.

* — Te 's-Hage kregen gisteren middag twee buurvrouwen, wonende in het Ypenhofje aan den Noordwal aldaar, twist over geldzaken, die zoo hoog liep, dat een van haar een bijl opnam en daarmede hare tegenpartij een hevigen slag op het hoofd toebracht. Gelukkig was de bijl niet scherp, zoodat de slag slechts eene bloedende wonde achterliet, welke later door een geneesheer is verbonden. De andere vrouw is door de politie in arrest genomen.

— Gisteren middag had het volgende ongeluk plaats in de nabijheid van het station Koog-Zaandijk. Een arbeider, C. R., een oppassend jongeling, van Uitgeest, had de onvoorzichtigheid van een in beweging zijnden zandtrein te springen; hij geraakte onder de met zand beladen wagens en was onmiddellijk een lijk.

— Naar men verneemt, worden door een Duitsche kloosterorde omtrent den aankoop van het winterverblijf *Hofslot*, met heerenhuizinge, park, enz., liggende te Soest, onderhandelingen gevoerd met den eigenaar, den heer Manuel Wolff Mz. te Amersfoort, die deze bezitting op 23 September jl. voor ruim honderd duizend gulden heeft aangekocht.

— Op den Ooster te Brouwershaven is gisteren gestrand het stoomschip *Thomas Sorby*, van Batavia naar Rotterdam. Een boot met 19 man, waaronder de passagiers, zijn hier aangekomen; de kapitein en 19 man equipage zijn nog aan boord; de sleepboot *Zuid-Holland* en de loodskotter zijn derwaarts, om te trachten de overigen te redden; schip vermoedelijk tataal weg. De lading bestond uit 10,000 balen koffie, uit suiker en 250 kisten indigo.

Volgens een later telegram is gisteren-namiddag een hoogaarts, komende van de stoomboot *Thomas Sorby*, naar Ouddorp gevaren. Veel menschen waren aan boord. Van het schip waaiden Hollandsche vlaggen, zijnde het gewone teeken als de bemanning gered is. De stoomboot was nog zichtbaar, doch lag meer overzij dan des morgens.

De kapitein heeft de boot niet willen verlaten.

VERDUIDELIJKING.

Gister gaven wij in ons hoofdartikel eenige afbeeldingen van »het eiland Cijferburg" waardoor werd aangetoond hoe door negen verschillende indeelingen der veronderstelde negen kiesdistricten, ook negen verschillende uitkomsten werden verkregen. De dikkere lijnen die de verschillende grensscheidingen moesten aanduiden waren echter niet zwaar genoeg afgedrukt om de verschillende indeelingen duidelijk te doen uitkomen. Wij drukken die figuren daarom hieronder nogmaals af. Bij vergelijking zal men vinden dat de verschillende indeelingen, ofschoon volkomen gelijk aan die van gister, thans beter in het oog springen.

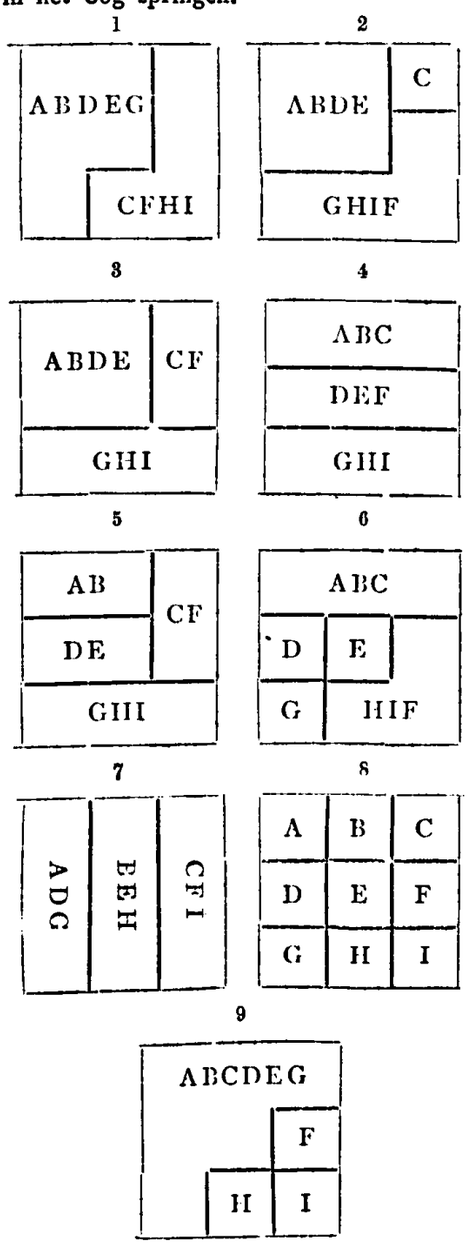

Besluiten en Benoemingen.

Het St.bl. No. 171 bevat het Kon. besl. van den 20sten Sept. 1875, tot vaststelling van een voorloopig reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van de beweegbare brug over het Noordzeekanaal te Zaandam in den spoorweg van Nieuwe Diep naar Amsterdam.

— Herbenoemd: tot kantonr. te Wijchen, Mr. J. B. J. N. ridder de van der Schueren; idem te Elst, Mr. M. van Trojen van Hulst; tot plaatsverv. kantonr. te Druten, A. C. J. Dericks; idem te Zutfen, Mr. F. R. Pennink; tot griffier bij het kantonger. te Leiden, Mr. M. d'Aumerie; idem te Gouda, Mr. J. C. du Pui; tot plaatsverv. kantonr. te Vianen, Mr. J. R. Hoolboom; idem te Amsterdam (2de kanton) Mr. W. K. van der Breggen; idem te Nieuweramstel, Mr. J. Domela Nieuwenhuis; idem te Weesp, A. C. van Steenbergen; tot griffier bij het kantonger. te Hoorn, W. D. Verschuer; tot kantonr. te Edam, Mr. M. Büchner; tot griffier bij het kantonger. te Middelburg, Mr. J. Ermerins; idem te Heinkenszand, Mr. W. L. van Voorst Vader; tot plaatsverv. kantonr. te Cortgene, J. H. Bijbau; idem te Zierikzee, Mr. J. M. Isebree Moens; idem te Wijk bij Duurstede, B. G. van Heyst; idem te Leeuwarden, Mr. U. H. Huber; idem te Berlicum, Mr. A. G. van Dalsen Fontein; tot griffier bij het kantongerecht te Bolsward, M. Weersma.

— Aan den heer Dr. G. A. Oskamp, leeraar in de hoogere wis-, natuur- en werktuigkunde bij het Kon. Instituut voor de marine te Willemsoord, is de personeele titel verleend van hoogleeraar.

— Aan den O.-Ind. ambt. J. van der Kemp, gew. baas-zeilmaker bij het marine-etablissement te Soerabaya, laatstelijk met verlof hier te lande, is op zijn verzoek, met ingang van 1e. Sept. 1875, eerv. ontsl. verl. uit 's lands dienst met behoud van recht op pens., bijaldien hij, volgens de bestaande bepalingen, daarop aanspraak heeft.

— Het St.bl. No. 169 bevat het besl. van den 11den Sept. 1875, tot vaststelling van een reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van beweegbare spoorwegbruggen.

— Met ingang van 15 Oct. e.k. is benoemd tot adsp.-ing. van den waterstaat, de civiel ingenieur H. F. Beijerman.

Kerk en School.

Beroepen.

Ned. Herv. Kerk. Te Oud-Beierland, P. Baanstra, te Klundert.

Chr. Ger. Kerk. Te Scheemda en te Schildwolde, L. Hummelen, te Nijeveen.

Bedankt.

Ned. Herv. Kerk. Voor Serooskerke, door S. G. Geertsema Beckering, te Kleverskerke. — Voor Zutfen, door G. van Herwaarden Az., te Loosduinen.

---

* HOOGEVEEN, 6 Oct. Bij de gisteren gehouden stemming van vijf leden voor het kiescollege der Hervormde gemeente alhier, werden al de candidaten der orthodoxe kiesvereeniging: »Waarheid en Belijdenis" gekozen, n.l. de heeren: M. Winkel, 158 st., J. Bruins Slot, 163 stemmen, J. Ymkes Hz., 155 st., D. Bruins Slot, 155 st., en H. Mastenbroek, 155 st. De candidaten der moderne kiesvereeniging: »Licht en Vrijheid" kwamen niet boven 134 stemmen.

---

* LEIDEN, 6 Oct. De heer G. A. Bosch, hulponderwijzer aan een der Christelijke scholen te Groningen, heeft de benoeming als zoodanig aan de Christelijke school te Leiden aangenomen.

* VELP, 6 Oct. Het bestuur der bijzondere school voor Christelijk onderwijs heeft dezer dagen het salaris van den hoofdonderwijzer den heer J. Veenendaal met *f* 100 verhoogd.

Acte-Examens.

* DEN HAAG, 6 Oct. De najaars acte-examens voor het lager onderwijs in de provincie Zuid-Holland hebben heden een aanvang genomen.

Voor de acte van hulponderwijzers waren opgekomen 17 candidaten, van wien het examen morgen wordt voortgezet.

Van de 8 candidaten die zich aan het examen voor de Fransche taal onderwierpen, werden 5 toegelaten en 3 afgewezen. Toegelaten werden de heeren: J. A. Bonnet, P. J. Heymans, J. C. Pauptit en K. E. van Rysinge uit 's Hage; en J. van der Hoeve uit Arkel.

Familieberichten.

BEVALLEN:

Amsterdam, 5 Oct. A. A. Koppe-Schmöle, Z. — E. T. Kacks-Bies, D. — C. W. Heijbroek-Van de Vijsel, Z. — Blokzijl, 5 Oct. M. J. Bonk-Nijhoff, Z. — Utrecht, 5 Oct. C. H. Raabe-Marth, D. — Amsterdam, 6 Oct. F. C. J. Martens-Löning, Z.

OVERLEDEN:

Amsterdam, 3 Oct. J. V. Haas, 74 j. — Deventer, 3 Oct. H. Pluim, 15 j. — Warmenhuizen, 3 Oct. H. Swan Jz., 39 j. — Heerenveen, 4 Oct. B. H. Schepers, 27 j. — Monster, 4 Oct. T. Kater Cz., 28 j. — Den Haag, 4 Oct. S. de Ridder, 58 j. — Edam, 4 Oct. G. E. Costerus, 19 j.

Ingezonden Stukken.

OPIUM-PACHT.

Van het opstel, door mij onlangs in het »Tijdschrift voor Nederlandsch-Indië" geplaatst, naar aanleiding van het welsprekend pleidooi van den zendelingleeraar Jansz, is in »de Standaard" van gisteren, 4 October, no. 1080, eene paraphrase gegeven, waarvan ik de juistheid in 't midden laat. Voor de welwillende tegenspraak, die het tegelijkertijd uitlokte, mijn dank, welken ik ook gaarne betuig aan Dr. A. W. Bronsveld voor zijn referaat in het jongst verschenen nummer van de »Stemmen voor Waarheid en Vrede." Een paar woorden slechts tot voorloopig antwoord. Ter wegneming van mogelijk misverstand bij de voortzetting van het debat, welke ik gaarne later te gemoet zie.

Erkentelijk ben ik voor de verklaring omtrent 't niet *onverwijld* afschaffen van den opiumhandel in onze Oost-Indische huishouding. Ook dat men het denkbeeld verwerpt dat de Regeering »uit baatzucht dien handel zou hebben bevorderd," terwijl eer aangenomen moet worden, dat »bij elken regeeringsmaatregel, in deze materie genomen, *regeling*, geen *bevoordeeling*, op den voorgrond stond, hoewel niet ontkend mag worden »dat de genomen maatregelen dikwijls naar den kant der schatkist gebogen en productief *gemaakt* zijn."

Terwijl we gaarne aanteekening houden van deze verklaringen of toelichtingen en ze verder buiten het debat houden, moet, mijns inziens, eveneens geen onderwerp daarvan uitmaken de vraag, of er inderdaad *principieel* verschil is in het *einddoel*, waarnaar men streeft. Eer blijkt het tegendeel. Dat de opium in Indië, behalve als geneesmiddel, een kwaad is dat niet mag worden gewettigd, bestendigd, noch bevorderd, — is het niet met nadruk in ons opstel beweerd? Blijkt daaruit niet zonneklaar, dat *»een Javaansche maatschappij zonder opium"* ook ons ideaal is? We hebben *allen* althans in zooverre *één doel*, dat we het schadelijke der opium wenschen te

voorkomen, het kwaad, tot het uitgeroeid zij, bestrijden willen. Doch — *onze wegen* om daartoe te geraken, liggen uiteen. Hetgeen door ons in overeenstemming met vele deskundigen aanbevolen wordt, heet „*bluschwater*." Krachtiger aanbeveling kon ik niet verwachten. Waar men, ingeval van brand, water tot blussching daarvan aandraagt, zouden we meenen dat men reeds veel, zoo niet het voornaamste verricht heeft tot redding van wat anders verloren zou zijn. En toch wil men liever krachtiger maatregelen. Een negental stelt men voor. In hoever zij doeltreffender zijn, wordt niet betoogd. Trouwens, het zou in dit dagblad bij zijne beperkte ruimte niet wel doenlijk zijn geweest.

Ook ik wil daarom thans daarover evenmin als over eene *Anti-opium-society*, eene nadere gedachtenwisseling uitlokken, welke, in verband ook met de beweging in Engeland en onderscheidene daar verschenen opstellen, zeer wijdloopig zou kunnen worden. Te eerder mag ik daarvan afzien, daar men daartoe eerlang eene ongezochte gelegenheid zal vinden in een der vergaderingen van het hier gevestigd Indisch Genootschap, waar, op mijn voorstel, het opiumvraagstuk opnieuw aan de orde is gesteld. Echter mag ik reeds nu niet verzwijgen dat er zoowel in vroegere bijeenkomsten dier vereeniging, met name in die van 26 Maart en 9 April 1872, als in de veelvuldige regeerings- en andere bescheiden veel licht is verspreid, ook met betrekking tot het al dan niet doeltreffende der nu aanbevolen maatregelen.

Dr. T. C. L. WIJNMALEN.

Den Haag, 5 Oct. 1875.

Laatste berichten.

* F. G. Bogers is op zijn verzoek eervol ontslagen als ontvanger der dir. bel. te Boxtel.

* In strijd met de conclusie tot vrijspraak door het Openb. Min. bij de Arr. Rechtb. te Utrecht, is heden de hoofdredacteur van het Utrechtsch Dagblad veroordeeld tot *f* 25 boete wegens de berichten in dat blad omtrent de bekende tooneelen op de Vischmarkt.

De veroordeelde is in hooger beroep gekomen

Telegrammen.

Berlijn, 6 Oct. Het gerechtshof voor kerkelijke aangelegenheden heeft mgr. Förster, bisschop van Breuslau, bij een heden gewezen vonnis, afgezet. De bisschop (die, gelijk men weet, naar het Oostenrijksche gedeelte zijner diocese de wijk heeft genomen) was niet verschenen, maar had reeds den laatsten der vorige maand eene schriftelijke verdediging ingediend.

München, 6 Oct. De jury heeft den redacteur Sigl gisterenavond vrijgesproken van de aanklacht dat hij den Rijkskanselier had beleedigd.

Rio-Janeiro, 6 Oct. De Senaat heeft het wetsontwerp aangenomen betreffende de Bank, en dat tot ondersteuning van den landbouw.

Belgrado, 7 Oct. De vertegenwoordigers der groote mogendheden hebben gisteren eene collectieve nota overhandigd, betreffende de terugtrekking der troepen van de grenzen, onder mededeeling dat de Porte hetzelfde wil doen binnen den kortsten termijn, onder voorwaarde dat ook de Servische regeering daartoe overga. Het antwoord zal gegeven worden na de vorming van het nieuwe kabinet.

Londen, 6 Oct. Koffie zeer kalm, de koersen met neiging tot daling. Suiker, Tin, Koper en Zink kalm, prijshoudend, onveranderd.

Londen, 7 Oct. Raapolie, bruine 32/6, 32/9, Maart/April —/, —/, Mei/Aug. —/, —/, 4 eerste maanden —/, —/, 4 laatste maanden —/, —/. Lijnolie —/, —/, Sept./Dec. —/, —/, do. te Hull —/, —/, per 3/m. —/, —/, per Aug./Dec. —/, per 4 eerste maanden —/.

— Tarwe- en — Roggeladingen aan de kust aangekomen; 29 Tarwe- en — Roggeladingen te koop aangeboden.

Talk in loco 53/ a 55/6.

Londen, 7 Oct. Ter Veemarkt zijn aangevoerd: Runderen 1100, Schapen en Lammeren 9,000, Kalveren 200, Zwijnen —. Prijzen: Beste Runderen 6/2, Schapen en Lammeren 7/2, Kalveren 6/2, Zwijnen 5/4

Liverpool, 6 Oct. Katoen vast. Verkocht 15,000 bn., invoer 400 bn.

— (2de dep.) Katoen beter. Verkocht 18,000 b., op spec. 4000 b.

Loco Upland 6 7/8, Orleans 7 1/4. Upland n. o. low middling lev. Oct. 6 15/16.

Berlijn, 7 Oct. (Slotkoersen.) Rogge, Oct./Nov. 146.50, April/Mei 155.—. Raapolie, Oct./Nov. 62.30, April/Mei 65.30. Tarwe, Oct./Nov. 201.—, April/Mei 215.—.

Spiritus: Oct. 49.—, Nov./Dec. 49.—, April/Mei 52 10.

Wissel Amsterdam 2/m. 167.70, do. kort. 168.60.

Hamburg, 7 Oct. Tarwe, Oct./Nov. Rm. 202—, Nov./Dec. Rm. 206—, April/Mei Rm. 218. Rogge, Oct./Nov. Rm. 145—, Nov./Dec. Rm. 148, April/Mei Rm. 158. Raapolie, loco Rm. 64—, Oct. Rm. 66 1/2, Mei Rm. 66 1/2.

Petroleum, loco 11.— brief, do. 10 90 geld, Oct. 10 80 geld, Oct./Dec. 11.— geld.

Koffie. Rio-Reel ordinair 86—. Santos goed ordin. 95—, average —; omzet klein.

Bremen, 7 Oct. Petroleum loco 10.75, Nov. 10.85, Dec. 11.—, Jan./Febr. —.—.

Keulen, 7 Oct. Tarwe dad. 20.75, Nov. 20.85, Maart 22.25. Rogge dadelijk 15.50. Nov. 14 80, Maart 16.—. Raapolie, dadelijk 32.80, Oct. 32.60, Mei 34.60.

Tarwe en Olie vaster, Rogge onveranderd.

Rijnhoogte 2.75 C.

Schoon weder.

Parijs, 6 Oct. Raapolie, loopende maand fr. 89 50, December fr. 88.50, 4 eerste maanden fr. 86.75, 4 zomermaanden fr. 85 —.

Lijnolie, loopende maand fr. 70.50, Dec. fr. 70.75, 4 eerste maanden fr. 71.25, 4 zomermaanden fr. 72.75.

Voorloop, loopende maand fr. 45.75, Dec. fr. 45.50, 4 eerste maanden fr. 46.25, 4 zomermaanden fr 48.50.

Geraffineerde Suiker fr 143.— a 144.—.

Meel, 8 merken loopende maand fr. 60.75, Nov./Dec. fr. 61.50, 4 maanden van Nov. fr. 62.—, 4 eerste maanden fr. 63.—.

Parijs, 7 Oct. Suiker, 88° dad. 10/13 fr. 51.25, 7/9 fr. 55.75, witte N°. 3 dad. fr. 59.50, 4 eerste maanden fr. 61.75.

Meel, 8 merken loop. maand fr. 60.50, Nov./Dec. fr. 61.25, 4 maanden van Nov. fr. 61.75, 4 eerste maanden fr. 62.75.

New-York, 6 Oct. (Slotkoersen). Goudagio, hoogste koers 17 1/8, laagste 16 7/8, slot 16 7/8. Wissel op Londen in goud 480—. 6 pct. Amerik. 1885 119 7/8, 5 pCt. do. 1871 118—. Erie-Spoorweg 17 1/8, Chicago North West. Spoorweg 52 1/2. Central Pacific 107 1/4. New-Yorker Central 102 1/4. Wisselkoers op Parijs 521 1/4.

Katoen, Middling 13 1/4. Petroleum per gallon van 6 1/2 ℔ 13 1/8. Meel 585. Mais 72. Roode Voorjaars-Tarwe 140. Rio-Koffie Fair 20 1/2. Suiker, Muscovados 7 7/8. Vracht voor Granen 8 1/2. Reuzel 14 5/8. Gezouten Vleesch 11—. Katoen, dagelijksche ontvangst 15,000, uitvoer naar Engeland —, uitvoer naar het vasteland 10000 balen, voorraad —,— bn.

Amer. op aankomst low Middl. vers. Jan. 13 1/16.

New-Orleans, 6 Oct. Katoen, Middl. 12 7/8.

Philadelphia, 6 Oct. Petroleum, per gall. van 6 1/2 ℔ 12 3/4.

Handels- en Marktberichten.

Amsterdam, 7 Oct. Tarwe op lev. *f* 2 hooger, Nov. *f* 280. Rogge op lev. hooger, Maart *f* 198, 199, Oct. *f* 184, 185, 186, 185, 186.

Koolzaad. Heden gedaan op 800 kil. Olie in Oct. tot *f* 380, in April tot *f* 402.

Tabak. Uit de hand werden heden afgedaan: 258 pn. Java, hoofdmerk VL, ex John Bramall.

Tin. Voor Banca werd heden in loco *f* 53 betaald.

— Java-Tabak. Gisteren na beurs werden bij inschrijving afgedaan: 1437 pn. Tane/M 1874, 730 pn. STM/Kedirie, 125 pn. O/Kediri, 63 pn. TW/Kedirie, 404 pn. A. J. Walter/Dermosari, 57 pn. Dermosari, 245 pn. A. J. Walter/Blitar, 9 pn. B/Blitar, 331 pn. A. J. Walter/Taloor/Blitar, en 32 pn. T/Blitar.

Nog werden in veiling verkocht: 457 pn. Blarcum dooreen tot ruim 84 5/8 c., 1034 pn. Passirian dooreen tot bijna 98 7/8 c., 736 pn. KWS 1874 en WS dooreen tot bijna 82 3/8 c., 782 pn. KNR dooreen tot bijna 73 3/8 c., 1[illegible] pn. Poelee dooreen 37 1/8 c.

Moutwijn *f* 1/4 lager en op *f* 11 3/4 genoteerd; Jenever *f* 1/4 gedaald.

THEE. In de heden gehouden Veiling zijn de volgende partijen China ex »Courrier" aangeboden:

601/4 2020/12 kisten Congo, tax. 55 a 70 cts, afl. 60 a 73 cts.; 1048/4 2020/12 k. goed Congo, tax. 75 a 90 c., afl. 80 a 82 c.; 633/4 954/12 k. fine Congo, tax. 75 a 98 c., afl. 86 a 93 c.; 52/12 k. Choicest Congo, tax 125 a 135 c., afl. 151 a 154 c.; 188/16 k. Choice Congo, tax. 120 a 130 c., afl. 145 a 147 c.; 322/12 k. goed Souchon, tax. 65 a 80 c., afl. 70 a 76 c.; 236/12 k. Choice Souchon, tax. 115 a 120 c., afl. 120 a 126 c.; 100/12 k. Choicest Souchon, tax. 140 a 150 c., afl. 161 c.; 54/4 k. Choicest Flowery Pecco, tax. 150 a 160 c., afl. 145 a 150 c.

Uit de Veiling 26 Maart, gemerkt »Lord of the Isles":

84/4 k. Finest Flowery Pecco, toen opgeh. tot tax. 150 c., afl. 125 a 128 c.; 13/4 k. Choicest dito dito dito, tax. 200 c., afl. 180 c.; 5/4 [illegible]/16 k. Superf. do. do. do., tax. 100 c.

Uit de Veiling 3 Maart, diverse merken:

133/4 k. Finest Kaisou Congo, toen opgeh., tax. 90 c., afl. 89 a 90 c.; 484/12 k. do. do. do., do. do., tax. 85 c., afl. 85 c.; 124/4 k. extra Superf. lapsang Souchon, do. do., tax. 105 c., afl. 105 a 106 c. — Alles verkocht behalve 21 koopen van de 424/12 k. Congo, waarvan slechts 8 koopen werden verkocht.

Amsterdam, 7 Oct. Aardappelen. Westlandsche zand *f* — a .—, Katwijker zand *f* .— a .—, do. klei *f* .— a .—, Westlandsche klei *f* .— a .—, Westl. do. Lossen *f* .— a .—, Rijnsburgers *f* .— a .—, Noordwijker zand *f* 1.50 a 3.50, Hillegommer zand *f* 2.— a 4.—, Geld. Jammen *f* .— a .—, Kuilenburgers *f* .— a .—, Beverwijker zand *f* 2.50 a 4 75, Sassenheimer zand *f* .— a .—, Friesche Jammen *f* 2.50 a .—, do. Munstersche *f* .— a .—, Friesche Engelsche *f* 1.90 a *f* .—, Geld. Stoelematters *f* 2.— a 2 10, Geldersche ronde Wolk. *f* 1.90 a 2.10, do. Eng. *f* .— a .—, Zeeuwsche Jammen *f* 2.50 a 2.70, do. Eng. *f* .— a .—, Friesche dubbele Jammen *f* .— a .—, Zws. Pooters *f* 1.50 a .—.

Weinig aanvoer, handel in Zeeuwsche en Fries. levendig, zand flauw, Geld. zonder handel.

Schiedam, 7 Oct. (Per telegr.) Moutwijn *f* 11.75, Jenever *f* 17.25. Amsterdamsche Proef *f* 18.50, alles per hect. zonder fust en zonder belasting. Spoeling *f* 0.80 per ketel. De Spoeling werd door de Schiedamsche Spoelingvereeniging a *f* 0.80 verkocht.

Libau Rogge per 2100 kil. *f* 202 op 3/m.

Haarlem, 6 Oct. Aangevoerd: 32 Koeien verkocht 19, *f* 90 a 220. 5 Stieren, verkocht 5, *f* 130 a 145. — vette Kalveren, verkocht —, *f* — a —. — Vaarzen, verkocht -, *f* — a —. 6 Pinken, verkocht 6, *f* 66 a 100. 7 nüchtere Kalveren, verkocht 7, *f* 10.— a 13. 179 Schapen, verk. 97, *f* 16 a 32. — Lammeren, verk. —, *f* - a —. — Varkens, verk. -, —— a — c. per 1/2 kil. 15 Biggen, verkocht 3, *f* 7 a 11, 3 Paarden, verkocht 1, *f* 30 a 40. 6 Veulens, verkocht 3, *f* 125 a 150.

Kaas. Aangevoerd 135 stap., uitmakende 16127 stuks, verkocht 133 stap., uitmakende 15885 stuks, wegende 31,770 kil. Hoogste prijs *f* 39.25, laagste prijs *f* 17.— per 50 kil.

Sneek, 4 Oct. Boter, 1e soort *f* 63— a *f* 65.50, 2e soort *f* 57.— a —.—, bij de Vereeniging 1e soort *f* 66.— a 66.50, 2e soort *f* 65.— a *f* —.—, 3e soort *f* —.— a —.—, 4e soort *f* —.— a —.—, laatste soort *f* 57.50 a —.—.

Aanvoer 774/4 en 55/8 vaten.

Kaas. Aangevoerd 29562 kil., Kanter *f* 24.50 a *f* 27.—, Nagel *f* 26.— a 35.— per 150 kil.

's Hertogenbosch, 5 Oct. Tarwe, 76 kil. *f* 8.75 a 9.25, 79 kil. *f* 11.— a 11.25. Rogge, 70 kil. *f* 7.65 a 7.75, 73 kil. *f* 8.— a 8.10. Boekweit, 63 kil. *f* 5.65 a 5.75, 67 kil. *f* 6 25 a *f* 6 35, alles per hect. Haver 9— a 9 1/4 c. per kil.

Aangevoerd — vette Varkens, prijs — a -- c. per 1/2 kil.

Weesp, 5 Oct. Boter *f* 0.70 a 0.80 per 1/2 kil., aanvoer 116 1/2 kil. Kaas, aangevoerd 57 stapels (1966 stuks), wegende te zamen 11372 kil., Goudsche, 1e kwal. *f* 25.— a 28.—, 2e kwal. *f* 20.— a 24.—, Noordholl. *f* —.— a —.—, Engelsche *f* —.— a —.—.

Aardappelen: Friesche jammen *f* 2.70 a .—, Zeeuwsche do. *f* 2.80 a .—, Eng. do. *f* .— a *f* .—, Fransche do. *f* 1.90 a .—, Ronde wolkammers *f* 2.10 a .—.

Kippen-eieren 4 1/2 a 6 1/2 c. per stuk.

— Koeien *f* — a —, Stieren *f* — a —, Pinken *f* — a —, Kalveren *f* —.— a —, Keuen *f* 5 a 8, Schapen *f* 20 a 29, Lammeren *f* —.— a *f* —.—. Schrammen *f* 14 a 18.

Dockum, 6 Oct. Vlas. De aanvoer zoowel van oud als nieuw was heden gering. Er bestond echter goede kooplust en zijn er op het land tegen dezelfde prijzen der laatste weken aanzienlijke partijen oud Vlas opgeruimd.

Cichoreiwortels. De aanbieding van nieuwe wortels was heden zeer groot doch is er weinig afgehandeld daar er geen vraag was; prijs *f* 8.50 per 100 kil. Buitenlandsche markten zijn lager.

Gouda, 7 Oct. Puike witte Poldertarwe *f* 9.50 a *f* 10.—, mindere do. *f* 8.50 a 9.25, puike roode do. *f* 10.— a 10.50, mindere do. *f* 8.50 a 9.—. Puike Rogge *f* 7.25 a 7.75, mindere *f* 6.75 a 7.—, do. voer- *f* 6.20 a 6.60. Puike Gerst *f* 7.— a 7.50, mindere *f* 6.— a 6.75. Zware Haver *f* 4.50 a 5.50, lichte *f* 3.80 a 4.25. Hennepzaad *f* 7.25 a —.—. Duivenboonen *f* .— a —.—, Paardenboonen *f* .— a .— per hect.

Kaas. Aangevoerd 120 partijen, prijs *f* 30 a *f* 34.— 1e kwal., en *f* 24.— a 29.— 2e kwal.

Boter, goe- *f* 1.60 a 1.70, wei- *f* 1.40 a 1 50 per kil.

Vette Varkens 27 a 31 c., Biggen voor Engeland 24 a 27 c. per 1/2 kil., magere Biggen *f* 7.— a *f* 20, Nüchtere Kalveren *f* — a —, Grasdo. *f* 40 a 80.—.

Boter, tamelijk aangevoerd, handel vlug. Kaas met zeer vlugge handel.

Delft, 7 Oct. Prijzen der Boter van heden *f* 70.— tot *f* 80.— het 1/4 v.

Aan de Stadswaag gewogen, 4 potten, 4/4, 738/8, 92/16 vn. Boter, te zamen wegende 15,920 kil.

Granen: Tarwe *f* 9.75 a 10.50. Rogge *f* 6.75 a 8.25. Zomergerst *f* 6.— a 7.—. Haver *f* 4.50 a *f* 6.—. Duivenboonen *f* 9.50 a 10.—. Paardenboonen *f* 8.75 a 9.25. Bruine Boonen *f* —.— a *f* —.—. Groene Erwten *f* —.— a —.—. Witte Erwten *f* 9.75 a 10.—. Nieuw Koolzaad *f* —.— *f* —.— alles per hect.

Belfast, 4 Oct. Vlas. De aanvoer op de verschillende markten bedroeg deze week 284 ton, waarvan 451 machinaal en 33 uit de hand gezwingeld, tegen 208 van beide soorten in 1874. Men betaalde voor eerstgenoemde soort 7/ a 11/ per steen en 57/6 a 85/ per cwt., en voor de 2e 5/ a 8/6 per steen. Te Armagh was de kwal. inf., maar er waren veel koopers. Te Ballibay waren de koopers talrijk, maar er werd omzichtig gekocht. Te Ballymena was de kwal. zooals gewoonlijk sterk, enkel zeer goed en veel koopers. Te Ballynahinch kwal. goed middel a fraai en veel koopers, bijna alles werd op het land gekocht. Te Coleraine kwal. meest middel en goed met veel vraag tot vaste prijzen. Te Cookstown werd deze week minder op het land gekocht en de markt was wel voorzien, fraaie en ord. goed gevraagd tot vaste prijzen; het grootste gedeelte was middel kwal., waarvoor minder vraag was en de prijzen ca. 3 d. per steen lager. Te Cootehill kwal. goed met een groot aantal koopers. Te Kilkeel kwal. middelbaar, er waren vrij wat koopers. Te Maghera het grootste gedeelte middelbare kwal., uit de hand gezwingeld met veel vraag tot stijgende prijzen. Te Magherafelt goed middelbare kwal., het grootste gedeelte werd tot hooge prijzen verkocht en er was veel vraag, de prijzen van machinaal waren gelijk 6 d. hooger per steen dan de vorige week. Te Newry ord. en middelbare kwal. met goede vraag. Te Newtownards middelbare kwal. en te veel koopers voor den aanvoer, er was veel vraag; behalve hetgeen op de markt werd verkocht, werden deze week 20 tons aan de zwingelmolens genomen. Te Omagh was machinaal gezwingeld niet zoo goed als de vorige week, een gevolg van het mistige weder; er waren vrij wat koopers. Te Randalstown kwal. over 't geheel wel zoo inf. met enkel goede partijtjes; de koopers beweren dat de kwal. veel beter zou kunnen zijn, zoo de zwingelaars er meer werk van maakten, er werd zeer grif gekocht. Te Rathfriland kwal. goed en de vraag redelijk. Te Strabane kwal. ord. a goed, met veel vraag.

Antwerpen, 6 Oct. Granen. De markt is zonder handel.

Koffie prijshoudend; afgedaan 367 b. Haïti Portau-Prince tot 57 1/2 c. in consumtie.

Wol. Afgedaan 262 b. La Plata vet tot vorige prijzen.

Huiden. Verkocht 200 dr. Gualeg. ossen en koe 9 1/2 kil. fr. 110; 400 gez. Urug. ossen 25/32 kil. fr. 60; 500 do. Montev. koe 19 2/5 kil. fr. 65.

Petroleum, gerafin. zeer geanimeerd; dad. op blank fr. 26 1/2 a 27, Oct. fr. 26 1/2 a 27, November fr. 27, Dec. fr. 26 1/2, Jan. fr. 28.

Reuzel in vaster stemming; Wilcox dad. *f* 36 3/4, Dec.-vers. *f* 35 1/4.

Spek onveranderd, er gaat weinig om; long middles fr. 135 a 136, short middles fr. 137 a 138 per 100 kil.

Brussel, 6 Oct. Granen prijshoudend; roode Amer. Winterzaaiende fr. 27, Koningsb. fr. 26.75 a fr. 27.50. Gerst stil. Haver vast, Petersb. fr. 21, Friesche fr. 22.

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 7 Oct. Waalstroom, H. B. Manje, Batav., vertrokken 18 Juni; Diana, (s.) Londen.

ZOLTKAMP, 4 Oct. Eben-Haezer, H. J. Klunder, Dordrecht n. Riga; 5 dito, Adler, Potkamp, Londen; Tjakina, T. L. v. Sluis, Newcastle; de laatste met slagzijde.

HELVOET, 6 Oct. Caroline Beeson, Hodge, Licata.

BROUWERSHAVEN, 6 Oct. Maud, (s.) St. Petersburg n. Rotterdam; Esk, (s.) dito n. dito, de laatste heeft de reis voortgezet.

ADEN, ... Oct. Torrington, (s.) Batavia n. Rotterdam, heeft 5 dito de reis voortgezet.

FORTRESS MONROE, 25 Sept. Capt. Peter Dahl, Johnson, Rotterdam.

NEWYORK, 23 Sept. Conserti Dubrovacki, Carman, Rotterdam; 25 dito, Ricardo, Valle, dito.

SYDNEY, C.B., 21 Sept. Arcadian, Cushing, N. Diep.

CONSTANTINOPEL, 25 Sept. Adamo, Segurich, Taganrog n. Amsterdam; 26 dito, Wallachia, (s.) Ibraïla n. dito.

UITGEZEILD.

TEXEL, 6 Oct. Mount Stewart, (s.) Seaham.

TERMUNTERZIJL, 29 Sept. Albertje Hesseling, H. Tap, Riga; 30 dito, Tjetska, A. H. Doewes, Engeland; 2 Oct. Albertus Barend, A. H. Tap, Riga; Voorwaarts, H. T. de Jonge, Noorwegen.

OOSTMAHORN, 5 Oct. Remke Klaatn, H. de Groot, Hamburg.

MAASSLUIS, 6 Oct. P. Caland, (s.) Newyork; is buiten geankerd.

BALTIMORE, 21 Sept. Loretto; Tengo, Rotterd.

NEWYORK, 21 Sept. Falken, Christensen, (Wilmington) Rotterdam.

ZEILKLAAR.

ZOLTKAMP, 4 Oct. Maria Catharina, Petersen, Newcastle.

WILMINGTON, 24 Sept. Burgermeister Kistein, Rotterdam.

AMSTERDAM, 7 Oct. Het Ned. stoomschip Prinses Amalia, van het Nieuwediep naar Batavia is gisteren 's namiddags 1 uur van Southampton vertrokken.

Gepraaide Schepen.

12 Sept., op 50° N.Br., 12° W.L.
Carrier Dove, kapt. Simonsen, van Rotterdam n. Philadelphia.

31 Aug., op 7° 25' N.Br., 23° 41' W.L.
P V L N, Holl. bark. (Vermoedelijk 2 Gezusters, kapt. H. Hofstee, van Amsterdam n. Samarang als voerende het signaal P V L M.)

Per Telegraaf.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 7 Oct. Stad Workum, D. R. v. 't Veer, Londen; Kepler, (s.) Sunderland; Broomside, (s.) dito; Palmen, Christensen, Lulea n. Antwerpen, als bijlegger, met gescheurde zeilen en vol water.

BROUWERSHAVEN, 7 Oct. Maas, (s.) Newy.

VLISSINGEN, 7 Oct. Golfo, Pera; Souvenir, Perry, Philadelphia; Mabel, (s.) Liverpool; Cygnet, (s.) dito.

BATAVIA, 3 Oct. Curacao, Ned. Oorlogstoomschip, kapt. J. A. Vandevelde, China.

UITGEZEILD.

BROUWERSHAVEN, 7 Oct. Juno, (s.) (Rott.) Middell. Zee.

Carga-Lijsten.

AMSTERDAM.

JAVA, Waalstroom, H. B. Manje.
4729 b. Koffie, 207 kr. Suiker, 111 k. Noten, 50 k. Foelie, 89 p. Cassia, 2008 Huiden, 1 partij Gom Elastiek, 1 partij Getah Gitang. 957 boss. Retting, N. H. M. (*Ged. opgaaf.*)

AKYAB, Stavanger, Jorgensen.
10,311 b. Rijst, van Beek & Jurrjens.

SURINAME, Catherine, H. G. Sap.
113 v. Suiker, 25 punch Rum, N. H. M. (*Ged. opgaaf.*)

ROTTERDAM.

OLD CALABAR, Thyra, Svendsen.
270 t. Palmpitten, Order.

Beurstijdingen.

AMSTERDAM, 7 OCTOBER 1875.

Staatsfondsen.

Nederland. pCt.	Laagste.	Hoogste.	Geblev.
Cert. Werk. Schuld..2½	63	63 1/8	63
id. id. id....3	75 1/2	75 5/8	75 5/8
id. id. id....4	99 3/4	99 7/8	—
Oblig. Amort. Synd. 3½	—	—	—
Belgie.			
Cert. Nation. Schuld. 4½	—	—	—
id. id. .2½	—	—	—
id. bij Rothschild. 2½	—	—	—
Frankrijk.			
Origineele Inschrijv. 3	—	—	—
Certific. Amsterdam. 3	—	—	—
id. id. .4½	—	—	—
Origineele Inschrijv. 5	99	—	—
Spanje.			
Oblig. Buit. 1867/72. 3	18 5/16	18 9/16	18 5/16
id. Binnl. a *f* 6250. 3	15 1/16	15 1/8	—
id. a *f* 2500-*f* 1250. 3	15 1/8	15 1/4	—
Portugal.			
Oblig. Buitenland...3	53 3/8	53 1/2	53 1/2
Rusland.			
Obl. bij Hope en Co. 1798/1816.....5	103	—	—
Cert. Hamburg 1820. 5	—	—	—
Obl. te Londen 1822. 5	—	—	—
Inschr. 5e Ser. 1854. 5	82 1/8	—	—
id. 6e Ser. 1855. 5	93 1/4	93 1/2	—
Obl. te Londen 1862. 5	—	—	—
id. te Amst. 1864. 5	102 1/8	102 3/8	—
id. te Londen 1864. 5	100 1/2	—	—
id. te Amst. 1866. 5	102 3/8	—	—
id. te Londen 1866. 5	—	—	—
id. geconsol. 1872. 5	100 3/4	100 7/8	—
id. id. 1873. 5	100 3/8	100 5/8	—
id. te Londen 1850. 4½	—	—	—
id. te Amst. 1860. 4½	—	—	—
id. Geconsol. 1875 4½	91 1/2	91 3/4	—
Cert. bij Hope 1840. 4	79	—	—
Inschrijving 1842/44. 4	—	—	—
id. 5e Leening 1847. 4	77 1/2	—	—
Obl. Nicolaï Spoorw. 1867/69.....4	85 7/16	85 1/2	—
id. te Londen 1859. 3	—	—	—
Cert. Inschr. B-Assign. 6	—	—	—
Polen.			
Oblig. Schatkistbilj. 4	83	83 1/8	—
Oostenrijk.			
Obl. Pap. Mei-Nov. 5	61 3/4	61 15/16	61 13/16
id. id. Febr. Aug. 5	—	—	—
id. Zilver Jan.-Juli. 5	65 3/8	65 1/2	—
id. id. April.-Oct....5	65 13/16	—	—
Hongarije.			
Leening 1867.....5	110 1/4	111	—
Schatkistbiljett. losbaar 1878....6	—	—	—
id. 2e Emissie...6	94 1/4	—	—
Italië.			
Cert. Orig. Inschr...5	69	—	—
id. te Amsterdam..5	—	—	—
Denemarken.			
Oblig. te Londen....4	—	—	—
id. id.....3	—	—	—
id. Tol-Kr. L. en W. 3½	—	—	—
id. id.....4	—	—	—
Griekenland.			
Obl. te Lond. 1825...5	—	—	—
Turkije.			
Obl. Alg. Sch. 1865...5	29 13/16	31 1/4	30 1/4
id. id. 1869.....6	104 1/2	109	—
Schatkist-Bonds.....9	—	—	—
Egypte.			
Obl. Gouv.-L. 1868...7	76	—	—
id. id. 1873.....	70 7/8	70 1/4	71
N.-Amerika.			
Obl. V. St. leen. 1871. 5	100 1/2	100 1/4	—
id. id. losbaar 1904. 5	100 1/2	—	—
id. id. id. 1881. 6	104	—	—
id. id. 4e Serie 1882. 6	—	—	—
id. id. id. 1884. 6	99 1/2	—	—
id. id. Mei-Nov. 1885. 6	99 9/16	99 3/4	—
id. id. Juli-Juli 1885. 6	—	—	—
id. Louisiana Levee..6	—	—	—
id. id.....8	—	—	—
id. id. losbaar 1875. 8	—	—	—
id. Mussachusetts....5	—	—	—
Mexico.			
Obligatiën 1851.....3	—	—	—
id. 1864.....3	5	5 5/16	—
Brazilie.			
Obl. te Londen 1865..5	—	—	—
id. id. 1875. 5	96	96 1/8	—
id. id. 1852. 4½	—	—	—
id. id. 1860. 4½	—	—	—
id. id. 1863. 4½	91 1/2	—	—
Peru.			
Obligatiën 1870.....6	55 3/4	56 3/8	55 3/4
id. 1872.....5	40 5/8	41 1/8	40 13/16
Columbia.			
Obligatiën.....4½	42	42 1/2	42
Venezuela.			
Obl. 1862.....6	—	—	—
id. uit de Conversie..6	—	—	—
id. 3	6 1/4	—	—
id. 1½	-	—	—
Ecuador.			
Obligatiën 1855.....1	—	—	—

Stedelijke Leeningen.

Amsterdam.			
Obligatiën.....3 1/2	89 1/8	—	-

Industrieele en Financieele Ondernemingen.

Nederland.			
Obligatiën Entrep.-Dok 4½	100	—	—
Aand. N. Hand.-Maats. 4½	108 1/4	108 1/8	—
N. Aand. Rescontre	108 1/4	108 1/2	—
Oblig. Ned. Ind. Hand. b.	121 1/2	123	122
Aand. Kanaal-Maatsch. 3½	66 1/8	—	—
Obl. Kon. Ned. Stoomb. 5	99 3/4	—	—
Rusland.			
Pandbrieven.....5	173 1/2	174	—
Oostenrijk.			
Aand. Nationale Bank..3	977	—	—
K.K. Gepr. Mij v. Grondcr. 5	83 7/8	—	—
Amerika.			
Oblig. Maxwel Estate...7	9 5/8	9 7/8	—

Spoorwegleeningen.

Nederland.			
Obl. Holl. Ijz. Sp. w. 1865 4	94	—	—
Obl. Holl. Ijz. Sp. w. 1871 5	104	—	—
Aand. Ned. Rijnsp. Volg. f.	312	—	—
Aand. Ned. Indische Sp. w.	89 1/2	—	—
Aand. Mts. Expl. Staatssp.	87 1/8	88	—
Obl. Centr. sp. gest. 3 pCt. *f*	93 1/8	94 1/4	—
Rusland.			
Aand. Groote Sp. w. Mij. 5 *f*	262	263	—
Obl. Groote Sp. w. Mij. 4½	89	—	—
Oblig. Poti-Tiflis.....5	101 1/8	—	—
Obl Poti-Tiflis a £ 100 5	98 1/8	—	—
Oblig. Jelez-Orel.....5	101 1/4	—	—
Obl. Kursk-Charkow...5	101 1/8	—	—
Obl. Losowo-Sewastapol 5	96	96 1/4	—
Obl. Kursk-Chark.-Azow 5	95 1/8	95 1/4	—
Aand Kiew. Brest...5 *f*	161	162 1/4	—
Aand. Baltische Spoorw. 3	137	137 3/4	—
Polen.			
Obl. Warsch. Bromb...4 /	65 3/8	—	—
Aand. Wars Weenen. 5 /	144	144 1/2	—
Hongarije.			
Aan Th. Spw.....5 /	196	195 3/4	—
Obl. » » 1874 5	73 1/8	73 3/4	—
Italie.			
Obl. Z.-Italie Spw....3 /	100 1/2	100 3/4	—
Noord-Amerika.			
Cert. v. Aand. Ill. te Amst.	83	83 1/2	—
C. v. Aand Ch. N.-West. 7	45 1/4	45 3/8	45 1/4
Obl. Mad. Extention....7	77 1/2	—	—
Obl. Winona St. Peter..7	73 1/4	—	—
Obl. Jowa Midland.....8	69 3/4	—	—
Aand. Erie-Spoorw.....	14 13/16	15	14 11/16
Obl. Centr. Pacific.... 6	89 5/8	90	90
Obl. Calif. Oregon....6	77	—	—
Obl. Joaquin Valley....6	77 1/4	77 1/2	77 1/4
Obl. Union Hoofdlijn..6	87	87 1/2	
Ob. gest. v. N°. 1 t 17900. 7	36 7/4	—	—
Obl. Paul Pac. 2e Sectie. 7	16 1/2	—	—
Obl. Paul Pacific 1869. 7	11 1/8	11 3/8	11 1/8
Obl. Vincent Brainard. 7	6 3/16	6 1/4	—
Obl. Atlantic Miss. Ohio. 7	32 1/2	—	—
Loten.			
Nederl. Obl. Stad Amst. 3	91 3/4	92	—
Nederl. Obl. Stad Rott. 3	92	92 1/2	—
Obl. Gemeentecrediet . 3	82 1/4	—	—
Rusl. Staatsl. 1864 5 p. *f*	378	—	—
Rusl. Staatsl. 1866 5 p. *f*	368	369

Door plaatsgebrek zijn wij genoodzaakt eenige Advertentiën tot een volgend Nummer te laten liggen.

ADVERTENTIEN.

GETROUWD:
KAREL EDUARD VAN GRIETHUIJSEN,
Predikant te Zijderveld,
EN
MARIA VISSER,
die tevens hunnen innigen dank betuigen, ook namens wederzijdsche betrekkingen, voor de vele en hartelijke blijken van belangstelling vóór en bij hun huwelijk ondervonden.
OVERSCHIE, 6 Oct. 1875. (7470)

Door Gods goedheid beviel heden van een welgeschapen *ZOON* SOPHIA WILHELMINA KÖHLER, geliefde Echtgenoote van W. PALM.
AMSTERDAM, 6 Oct. 1875. (7474)

Heden ontsliep op den jeugdigen leeftijd van bijna 19 jaren onze geliefde HERMANUS zacht en kalm in den Heere Jezus, die hem in de dagen zijner ziekte den grond werd zijner eeuwige Zaligheid.
Dit zij en blijve de troost in onze smart.
C. DE KATER.
M. DE KATER—SCHOTTE.
ZEGWAART, 5 Oct. 1875. (7461)

De Vereeniging voor Christelijk Onderwijs te IJlst, maakt bekend dat de

Feestelijke Inwijding van de Christelijke School

te **IJLST**, zoo de Heere wil, zal plaats hebben op **Woensdag 13 October a.s.**, des voormiddags te 10 uren, in de Kerk. De Feestrede zal gehouden worden door Ds. GULDENARM van *Oosthem*. Bij een genoegzaam getal sprekers zal er des namiddags te 2 uur in de Kerk gelegenheid zijn voor verschillende toespraken.
Vrienden en belangstellenden *binnen* en *buiten* de gemeente worden **dringend** tot bijwoning van deze Feestviering uitgenoodigd.
L. HUISMAN, *Praeses*.
(7450) J. TROMP, *Secret*.

HULPONDERWIJZER.

Aan de Bijz. School voor Chr. Onderwijs te Heeg, wordt zoo spoedig mogelijk een geschikten **Hulponderwijzer** verlangd. Salaris naar bekwaamheid. Brieven franco aan den Hoofdonderwijzer P. LUB Jz. (7571)

De ondergeteekende zoekt

een Hulponderwijzer,

geëxamineerd voor de Engelsche taal. Acte voor Teekenen strekt tot aanbeveling.
J. KLEIN.
HAARLEM, 6 Oct. 1875. (7469)

Voor eene JUFFROUW, hare bezigheden buitenshuis hebbende, bestaat gelegenheid

tot Kost en Inwoning,

in een klein fatsoenlijk gezin, P. G., wonende in het centrum der stad; ook is men daar geneigd een **MEISJE** op te voeden. Conditiën naar vereischte. Brieven franco, lett. Z., Bureel *de Standaard*, Amsterdam. (7476)

In een Christelijk gezin, met drie jeugdige kinderen, wordt tegen 1 Nov. gevraagd:

eene Dienstbode,

goed kunnende werken, liefst niet beneden de 25 jaar. Alsmede:

eene Burgerdochter,

tot adsistentie in de huishouding, en die teyens lust heeft zich met kinderen bezig te houden.
Adres den Boekhandelaar C. SCHOOK, te Gorinchem. (7473)

HELPSTER.

Aan eene Christelijke Bewaarschool wordt eene **EERSTE HELPSTER** gevraagd. Brieven franco, letter B., bij de Boekhandelaren HöVEKER & ZOON, Heerengracht bij de Wolvenstraat, alhier. (7472)

EENE BEDE!

Een waardig broeder in Christus Jezus verkeert door oorzaken van hem onafhankelijk in dringende nood. Zal hij niet geruïneerd zijn dan behoeft hij zoo spoedig mogelijk *f* 500. Wie helpt de ondergeteekenden, ook door de kleinste bijdragen, genoemde som bij elkander brengen?
C. INGWERSEN, Huidenstraat, No. 3.
P. GOEDHUIJS, Prinsengracht, No. 196.
A. CAMERON.
AMSTERDAM. (7462)

J. G. HAMEL, Makelaar, zal op **Maandag 18 October 1875**, des avonds te zes uren, in het lokaal DE BRAKKE GROND, ten overstaan van den Notaris G. RUYS in veiling brengen:

Eene **WARMOEZIERDERIJ**, met een hecht en sterk **WOONHUIS**, Schuren en verdere getimmerten, alsmede uitmuntend onderhouden **MOESGROND**, gelegen in den **OVERAMSTELSCHEN POLDER**, onder de gemeente Nieuwer-Amstel, nabij Zeeburg en de Watermolen, Wijk E No. 91, bij het Kad. bekend in Sectie D No. 1, 2 en 3, ter grootte van (7465)

1 Hectare, 77 Aren, 31 Centiaren.

Te bezichtigen alle werkdagen. De bewijzen van Eigendom en de Veilconditiën zullen vier dagen vóór alsmede op den verkoopdag des voormiddags ter lezing liggen ten Kantore van den Notaris G. RUYS, Binnenkant bij de Schipperstraat.

J. G. HAMEL, Makelaar, zal op **Maandag 25 October 1875**, des avonds te Zes uren, in het Lokaal *de Brakke Grond*, ten overstaan van den Notaris P. SCHELTEMA BEDUIN in Veiling brengen: Het hechte, sterke en weldoortimmerde **WINKELHUIS**, waarin sinds verscheidene is en nog eene Vleeschhouwerij wordt uitgeoefend, met afzonderlijk verhuurde Bovenwoningen, Achterhuis en Erve, staande en gelegen aan de (7464)

Lange Dijkstraat,

No. 31, achteruit komende op het Kleerenslootje. Breeder bij biljetten omschreven. Te bezichtigen des Dinsdags en Donderdags van 1 tot 3 uren. De Bewijzen van Eigendom en de Veilconditiën zullen vier dagen vóór, alsmede op den verkoopdag, des voormiddags ter lezing liggen ten Kantore van den Notaris P. SCHELTEMA BEDUIN, Singel bij de Warmoesgracht.

TH. J. B. WESTERWOUDT, H. B. REESINCK, J. BEETZ, A. LANGERHUIZEN, L. GIJSELMAN, J. KRIJGSMAN, J. SMIT, S. F. STEINBACHER, F. TH. GÖRLITZ, N. SMIT, P. BAAY, P. F. J. EVERARD, S. W. VAN ROUENDAL, H. H. J. HOGEMAN, E. SCHELTEMA H.GZn., H. C. PLOOS VAN AMSTEL en A. SLICHER, Makelaars, zullen op **Woensdag 27 October 1875**, des Avonds na Zes Uren, in het Verkooplokaal, genaamd HET OUDEZIJDS HEEREN-LOGEMENT, op de Keizergracht bij de Huidenstraat, ten overstaan van den Notaris A. A. F. SCHOUTEN, in veiling brengen:

No. 1. Het kapitale, hechte, sterke en in den besten staat onderhouden **KOOPMANSHUIS**, met Open Plaats, Achterhuis, Tuin en Erve, staande en gelegen op de Heerengracht, tusschen de Huidenstraat en Leidschegracht, Buurt HH, No. 364, kadaster sectie E, No. 4036, groot 4 aren, 9 centiaren.
No. 2. Een **KOETSHUIS**, met Stalling voor 3 Paarden, Bovenwoning en Erve, staande en gelegen in de Huidenstraat, Buurt HH, No. 15, kadaster seetie E, No. 4025, groot 81 centiaren.
No. 3. Het hechte, sterke en in den besten staat van onderhoud zijnde **HEERENHUIS**, staande en gelegen op de Heerengracht bij de Huidenstraat, Buurt HH, No. 362, kadaster sectie E, nummer 4035, groot 70 centiaren en belendende het Perceel sub. No. 1 genoemd.
De Perceelen 1 en 2 zullen ieder afzonderlijk worden geveild en afgeslagen en daarna te zamen in slag gelegd, vervolgens No. 3 geveild en afgeslagen en eindelijk de Perceelen No. 1, 2 en 3 te zamen in slag gelegd.
Deze Perceelen zijn te bezichtigen des Dinsdags en Donderdags en op den Verkoopdag van 2 tot 4 uur, op vertoon van een Bewijs van Toegang door een van de bovengenoemde Makelaars onderteekend.
De Bewijzen van Eigendom en de Veilconditiën zullen vier dagen vóór en op den Verkoopdag, ter inzage liggen, des Voormiddags, ten Kantore van den Notaris A. A. F. SCHOUTEN, op de Keizersgracht tusschen de Brouwersgracht en Heerenstraat, Buurt SS 69, te Amsterdam. (7463)

Bekroond met het **Zilveren Kruis** voor

HOUT- EN MARMERSCHILDERING,

op de heden gehouden NATIONALE TENTOONSTELLING te AMSTERDAM.
☞ **ONDERWIJS** in genoemde kundigheden wordt gegeven gedurende de maanden November, December en Januari. Zij die wenschen daarvan gebruik te maken, kunnen op franco aanvrage de noodige inlichting verkrijgen bij den ondergeteekende. (7447)
R. KERKHOVEN.
VUURSCHE (prov. UTRECHT).

Haarlemmermeer-Stoomboot-Maatschappij.

AMSTERDAM-LEIDEN.

WINTERDIENST,

aanvangende **Maandag 11 October**, van Amsterdam, Leidsche Bosch, blijft de afvaart onveranderd; van Leiden, namiddags 3 uren in plaats van 4 uren.
(7468) Directie: VAN DER TANG.

Zwolsche Stoombootvaart

Dienst **tusschen**

AMSTERDAM, KAMPEN, ZWOLLE, HEPPEL, DEVENTER,
Almelo, Assen, Wijhe, Veessen, Olst, Hasselt, Genemuiden, Zwartsluis, etc. etc.

Dagelijks, Zondags niet,

van AMSTERDAM 's morg. 7 uur.
» ZWOLLE » 8 »
» KAMPEN » 10 »
» DEVENTER » 6 »
» MEPPEL » 7 »
Aankomst AMSTERDAM 3 uur.
» MEPPEL ca. 3 »

PASSAGIERSTARIEF:
Van **Amsterdam** naar KAMPEN, ZWOLLE, MEPPEL, 1ste Kaj. *f* **1.25**, 2de Kaj. *f* **0.75**.
Naar **Deventer**, WIJHE, VEESSEN, OLST, 1ste Kaj. *f* **1.50** 2de Kaj. *f* **1.—**
Retourbilletten tot **lager** prijzen.
W. MEETER & Co.
NB. Kantoor en Pakhuis te Amsterdam, **Kromme Waal** bij de Kraansluis, bij P. MEETER. (7443)

Koninklijke Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij. Vertr. v. Vlissingen 10 45 Nm.

DAGELIJKSCHE PASSAGIERSDIENST
(uitgenomen des Zondags) tusschen
VLISSINGEN-LONDON via SHEERNESS.

London-Chatham-Dover Spoorweg-Maatschappij. Vertr. v. Londen 7.10. 's Nam.

Voor deze dienst worden in verbinding met de **Hollandsche IJzeren, Ooster-, Rhijn- en Staatsspoorwegen DIRECTE BILJETTEN**, zoowel Retour als voor Enkele Reizen uitgegeven van en naar **AMSTERDAM, ROTTERDAM, ARNHEM, 's-HAGE, UTRECHT, HAARLEM, LEIDEN** en **VENLO**. Informatiën verstrekken de KON. NED. STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ te Amsterdam; de Heeren BEST & DE GROOF, Agenten te **Vlissingen** en JOH. P. BEST, Hoofdagent, 122 Cannonstreet, **London**. (7452)

PELTERIJEN-MAGAZIJN

VAN

C. J. PREIJER,

Kalverstraat E 55.

GROOTE SORTERING van **PELTERIJEN**, voor welker soliditeit wordt ingestaan, gepaard door GOEDKOOPE prijzen welke tot aanbeveling strekken.
Veranderingen, Reparatiën en **Motzuiveringen** worden ten spoedigste bewerkstelligd. (7467)

HEEREN-ARTIKELEN

in GROOTE KEUZE voorradig. Opruiming van een partij DAMES **GLACÉ HANDSCHOENEN 60** en **80** Ct.

Bij H. BOKMA te *Leeuwarden* verschenen:

Vijftien jaar in ZUID-AFRIKA.

BRIEVEN AAN EEN VRIEND
DOOR
F. LION CACHET.
INHOUD VAN DEN VIERDEN BRIEF:
Roeping naar Natal. — Vertrek derwaarts. — De »Albratros." — Van Durban naar Ladismith. — Arbeid in Natal, Harris Smith en Utrecht. Zendingwerk.
PRIJS f3. (7445)

Verminderde Prijzen van:

Corbett's Wanmolens,

bekroond in Nederland met:
den 1sten Prijs te **Middelburg** in 1869,
den 1sten Prijs te **Arnhem** in 1870,
den 1sten Prijs te **Hoorn** in 1871,
den 1sten Prijs te **'s-Hage** in 1872,
den 1sten Prijs te **Amsterdam** in 1873,
den 1sten Prijs te **Anna-Paulowna** in 1874,
den 1sten Prijs te **Dordrecht** in 1874 en
den 1sten Prijs te **Zaandam** in 1875.
CORBETT'S WANMOLENS met de **nieuwste verbeteringen** zijn in verschillende grootten voorhanden in de
Koninklijke Magazijnen van Werktuigen,
Landré & Glinderman,
Amsterdam. (7441)

MAGAZIJN

Seraphine-Orgels. Harmoniums.
Firma **Gebr. KNIPSCHEER.**
Vroeger: Heerenstraat. (7444)
Thans: Heerengracht No. 161, over de Leliegr.

Nieuwe Seraphine-Orgels echt Palissander van *f* 80 tot *f* 500, vijf jaren instaan. Soliditeit, groote keuze en laagste prijzen vindt men in dit Orgel-Magazijn. Bespeelde Orgels altijd voorhanden. In geheel Nederland zenden wij op zicht in kist. Brieven met juist adres.

Eene Bede.

De ondergeteekenden nemen bij dezen de vrijheid een beroep te doen op veler Christelijke liefde. De godsdienstonderwijzer alhier, die in de kracht zijner jaren, bezweken is, met hartelijk geloof in en liefde tot zijnen God en Zaligmaker, na vele jaren Hem en de gemeente met veel trouw en ijver gediend te hebben, liet eene weduwe na met zeven kinderen, waarvan 't oudste tien jaar telt, en 't jongste geboren werd op den dag van zijns vaders begrafenis.
Daar met zijn dood, alle inkomsten vervallen zijn, behoeft niet te worden gezegd, in welke kommervolle omstandigheden zij zijn achtergelaten.
Daarom vragen wij van u, Christenen, die den Heer belijdt, om Zijnent wille eenige gave voor dat gezin. Moge uit de vele bijdragen, hetzij grootere of kleinere, blijken dat de Heer het gebed verhoord heeft, door den vader een weinig voor zijn dood nog tot Hem opgezonden.
OMMEN, 20 Sept. 1875.
C. BOSKER, Predikant.
R. BRINKHUIS, Ouderling.
G. J. PAARHUIS, »
Terwijl tevens zich bereid hebben verklaard tot de ontvangst van liefdegaven, de heeren:
S. J. DE HOEST, Pred. te Nijkerk.
J. H. GUNNING, Jr., Pred. te 's-Hage.
J. G. G. MOORREES, Pred. te Dalfsen.
J. VERMEER, Az., Pred. te Zwolle.
J. H. J. DE WOLFF, Pred. te Leiden.
Ds. P. VAN SON, Amsterdam.
Dr. W. ASTRO, Rotterdam.
J. G. KNOTTNERUS, Pred. te 's-Hage.
Sedert de vorige opgaaf mogen wij met stillen dank aan Hem, die ook nu blijken geeft dat Hij is een hoorder des gebeds, en met erkentelijkheid jegens hen die der Weduwe gedachten, de ontvangst der volgende giften vermelden:
Ontvangsten tot en met 30 Sept.
Bij Ds. Bosker: van G. A. L. te A. bij W. 1 coupon à f 1.23⁵ en aan postzegels 25 ct., te samen f 1.48⁵; N. N. te Sneek, een postwissel f 5; G. B. D. f 5; V. W. te Amsterdam, een postwissel f 5; P. J. L. te Utrecht, idem f 5; M. H. J. te Haarlem, idem f 5; W. G. L. te Arnhem, idem f 10; van eenige vrienden bijeenverzameld door D. K. te Amsterd. f 10.60; wed. K. te Nijmegen 3 coupons à f 1.23⁵, te samen f 3.70⁵; J. v. A. te A. in O. een postwissel f 10; G. H. te Baarn, idem f 4.50; N. N. te Rotterdam, idem f 2.50; J. W. te Doesburg, idem f 2.50; Mr. van M. te H. idem f 2.50; wed. A. M. D. v. V. B. te Zwolle, 2 coupons f 2.97 en 1 dito à f 1.98, te samen f 4.95; wed. P. H. R. M. te H. drie coupons f 5.44; S. te Arnhem 20 blauwe postz. f 1; van H. D. te Nijmegen een coup. f 2 47⁵; U. St. te Sp. in Gr. postwissel f 2.50; uit Bergen-op-Zoom, voor de wed. een postwissel f 1; van O. te Y. een muntbiljet f 10; G. L. S. N. te N. een aanget. brief met een muntbiljet van f 10.
Bij R. Brinkhuis: van A. M. te Haarlem een postw. van f 2.50.
Wij blijven met bescheidenheid de Weduwe met haar gezin die Christelijke liefde aanbevelen. (7466)

Door mij zal weder worden uitgegeven het

JAARBOEKJE

TEN DIENSTE VAN

Christelijke Jongelingsvereenigingen in Nederland.

DERDE JAARGANG
voor het Jaar 1876.
Ten voordeele van het Nederlandsch Jongelingsverbond.

De inteekening is opengesteld bij alle soliede Boekhandelaren. Prospectussen en Inteekenlijsten zijn algemeen verzonden. Aan Leden of Beschermers der Jongelingsvereenigingen, die dit goede en nuttige werk, evenals ten vorigen jare, wenschen te bevorderen, wordt beleefd verzocht hunne inteekening ten spoedigste op te geven, ten einde mij in staat te stellen in het belang der opbrengst de hoegrootheid der oplage zoo nauwkeurig mogelijk te berekenen. Het vorige jaar moesten vele orders wegens uitverkoop onuitgevoerd blijven, waardoor de kas van het Nederlandsche Jongelingsverbond evenmin wordt gebaat, als door de verspilde kosten eener te groote oplaag.
(7477) **A. VAN OOSTERZEE.**

Belangrijke Prijsvermindering.

PSALMBOEKEN

met al de liturgische geschriften, in 16°, uitgave H. DE HOOGH & Co. Gebonden in heel Linnen band. Prijs **60 Cents.** Wordt nu aangeboden voor **20 Cents**, 100 Ex. à **35 Cents**, door H. BOKMA, Boekh. te *Leeuwarden*. (7446)

Bij J. BIJLEVELD, te Utrecht ziet het licht:

DE WIJSHEID, DIE VAN BOVEN IS.

Leerrede over Jac. 3 vs. 17, gehouden te te Utrecht in de Domkerk, ter opening van het Academiejaar 1875—1876 door
NICOLAAS BEETS.
Prijs 25 Cent. (7451)

Bij den Boekhandelaar P. VAN DER SLUIJS Jr., *Vijzelstraat bij het Singel*, No. 12, *Amsterdam*, is verschenen:

De Hooge Belangrijkheid

DER
Theologisch-Exegetische Wetenschap.
Rede gehouden bij de bevestiging van den WelEw. Heer NOORDTZIJ, tot Docent aan de Theol. School te Kampen.
DOOR
J. H. DONNER.
Prijs 25 Ct.
Bij overmaking van 25 Cts. in postzegels, wordt een exempl. franco per post toegezonden. (7448)

NIEUW AANBOD.

Lees Aandachtig.

Voor *f* 1.40:

1°. Een Pak van het allerbeste **WIT ENGELSCH POSTPAPIER.**
2°. **100** Extra fijne daarbij passende **ENVELOPPEN.**
3°. Het **prachtige Boekwerk** met fijne Titelplaat: **DE KINDEREN DER LIEFDADIGHEID.** Een Amerikaansch verhaal door FRANCIS S. SMITH, vertaald door S. J. H. VAN DER NOORDA.
Alles bij elkander voor slechts *f* 1.40.

DOCH LET WEL!!!

Van het Boekwerk, dat eerst onlangs door mij werd aangekocht, is een voorraad van ruim **400** *Exemplaren, en aangezien ik deze eens spoedig van de hand wil doen, besloot ik in* **50** *Pakken als Premie een Lot toe te voegen in de Verloting der eerstdaags te houden Tentoonstelling van Ned. Kunst-Industrie. In deze Verloting, die in het einde dezer of wel in de eerste helft der volgende maand plaats heeft, bevinden zich prachtige Prijzen, zooals* PIANO'S, GOUDEN *en* ZILVEREN WERKEN, GEHEELE AMEUBLEMENTEN, KUNSTVOORTBRENGSELEN, *enz., enz.*

Zoodat men voor *f* 1.40 PAPIER, ENVELOPPEN en **BOEKWERK** ontvangt en bovendien nog de kans heeft een **GULDENSLOT** in zijn pak te vinden.
Bij ontvangst van een Postwissel van *f* **1.40** geschiedt de aflevering van dit *onverklaarbaar koopje* door (7453)
LAURENS JANSZOON KOSTER,
Oude Doelenstraat, No. 1, te Amsterdam.

Uitgaven van W. H. Kirberger.

NAPOLEON ROUSSEL. Een ding is noodig. Uren van huisselijken Godsdienstoefening, in overdenkingen over het Nieuwe Testament. Prijs *f* 6.— Geb. *f* 7.25.
C. H. SPURGEON. Voor iederen Morgen. Dagboek voor Huisgezin en Binnenkamer; naar het Engelsch, door P. HUET. 2e druk. Prijs *f* 1.90, in linnen bnd. *f* 2.25.
C. H. SPURGEON. Voor iederen Avond. Dagboek voor Huisgezin en Binnenkamer; naar het Engelsch, door H. E. FAURE. 2e druk. Prijs *f* 1.90, in linnen band *f* 2.25.
G. D. KRUMMACHER. Dagelijksch Manna voor reizigers door de Woestijn; naar het Hoogduitsch, door E. J. HAZEBROEK. 2e druk. Prijs *f* 1.90, in linnen band *f* 2.25.
JAMES SMITH. Het Herderlijk Morgenbezoek. Dagelijksche Herinneringen voor het Volk des Heeren. 4e druk. Prijs in linnen band *f* 1.45.
JAMES SMITH. Het Herderlijk Avondbezoek. Dagelijksche Herinneringen voor het Volk des Heeren. 3e druk. Prijs in linnen band *f* 1.45.
JOH. CASP. LAVATER. Leeft met God. Christelijk Jaarboekje. 3e druk. Prijs 30 cents, in linnen band 50 cents.
C. H. SPURGEON. Juweeltjes, naar het Engelsch. 2e druk. Prijs *f* 1.25.
C. H. SPURGEON. Praatjes van Jan Ploeger; naar het Engelsch van C. S. ADAMA VAN SCHELTEMA. 5e druk. Prijs 90 cents.

SCHEURKALENDER

voor de Huiskamer van het Christelijk Gezin voor 1876, bevattende den dag en datum van de maanden des Jaars, met aanwijzing voor de getijden der maan, de Christelijke feestdagen, de verjaardagen van het Koninklijke Huis en een met groote letter gedrukten **Dagtekst** &c. &c. Prijs 90 cts. (7442)

Alles door E. GERDES.

Naar Jerusalem en het Heilige Land, 3 Deelen in een Band met 13 fraai Gekleurde Platen en 2 Kaarten. Prijs *f* 6 voor *f* **2,40**, in Prachtband voor *f* **3**.
Heemskerk's val, een Historisch Verhaal, 2 Deelen. Prijs *f* 5.50 voor *f* **1.30**.
Onze Drie Koningen, met Gekleurde Platen, Prijs *f* 6.40 voor *f* **1.40**.
Het Hertevel, met 4 Platen. Prijs *f* 1.50 voor **90** c., in Prachtband voor *f* **1.50**.
Sloddermicke. Prijs *f* 1 voor **50** c., in Prachtband voor **75** c.
Het verlaten Kasteel en andere Verhalen (Samuel), met Platen. Prijs *f* 1.50 voor **90** c.
De Bruine Steen en andere Verhalen (Samuel), met Platen. Prijs *f* 1.50 voor **90** c.
Levenservaringen, 16 Verhalen. Prijs 90 c. voor **50** c.
Het Gouden Hoofdijzer der Friezen, met Gekleurde Platen, in Prachtband voor *f* **1**.
Jonker Willem van Arkel, met Gekleurde Platen, in Prachtband voor *f* **1**.
De Strijd om een Kroon, met Gekleurde Platen, in Prachtband voor *f* **1**.
De Zwarte Wolf, met Gekleurde Platen, in Prachtband voor *f* **1**.
Erix en Fella, met Gekleurde Platen, in Prachtband voor *f* **1**.
De Valkenier van den Vogelenzang, met Gekleurde Platen, in Prachtb. voor *f* **1**.
Te bekomen bij D. BOLLE, Noordblaak, te Rotterdam, en verder alom; Catalogus van Goedkoope Boeken gratis en franco op aanvraag. (7449)

Gedrukt ter KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE STOOMDRUKKERIJ, Nieuwendijk L 67, Amsterdam.